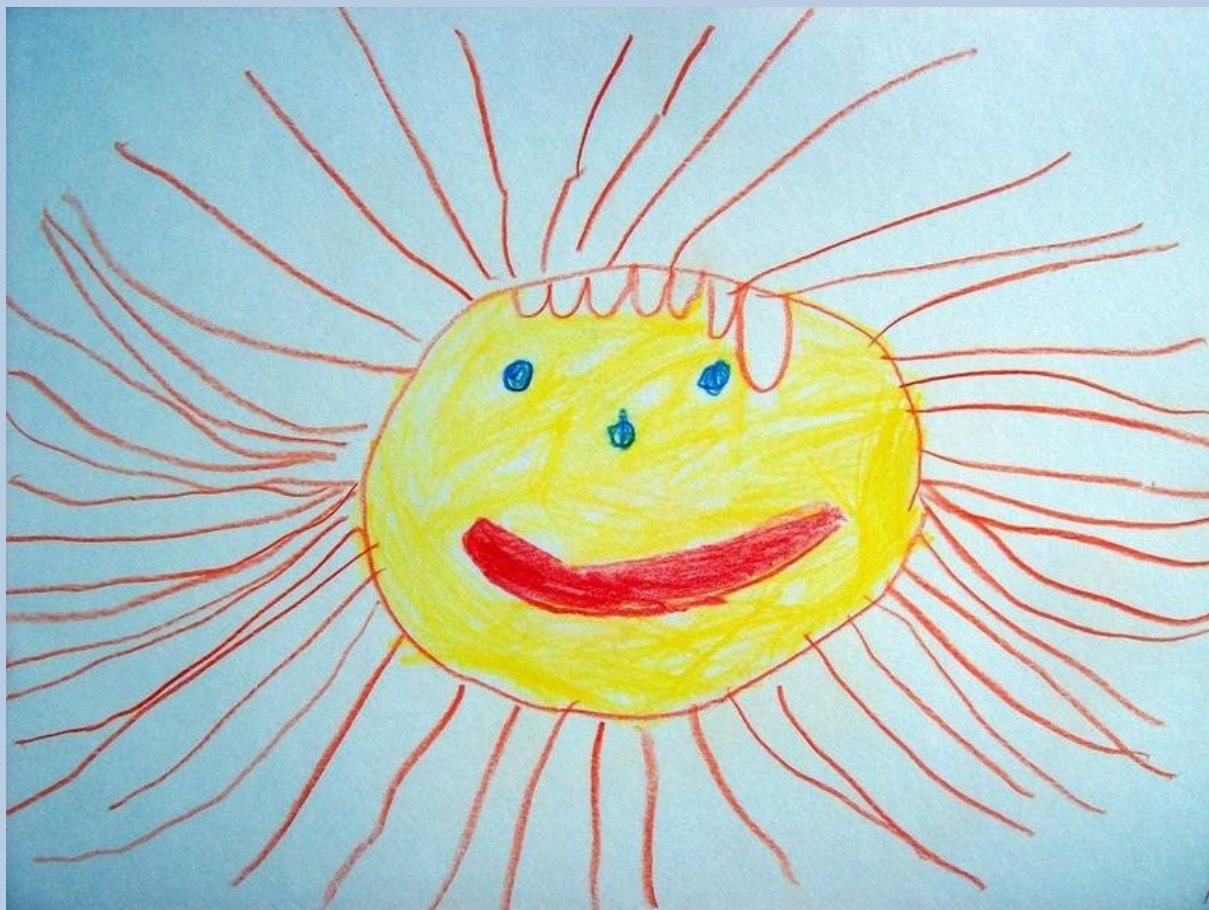

Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Na Výsluní 200

562 01 Ústí nad Orlicí

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Školička plná sluníčka“

Školní vzdělávací program byl za přispění kolektivu mateřské školy
aktualizován dne 25. 8. 2020.

Platnost dokumentu od 1.9.2020 do 31. 8. 2023

Identifikační údaje školy

Název školy:	Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Na Výsluní 200
Adresa školy:	Na Výsluní 200, 562 01 Ústí nad Orlicí
Kapacita školy:	96 dětí
Počet tříd:	4
Telefon:	734 876 972
E- mail:	msnavysluni@email.cz
Web:	www.skolkanavysluni.cz
IČ:	75017237
Právní forma:	příspěvková organizace
Zřizovatel:	Městský úřad Ústí nad Orlicí
IZO:	107 590 255
Resortní identi. práv. osoby:	600 103 927
Ředitelka školy:	Bc. Šárka Vinterová
Telefon:	734 876 972

Zpracování ŠVP:

ŠVP se postupně vyvíjel a dotvářel. Od září 2012 se intenzivně projednával a revidoval s RVP PV. Dne 1. 9. 2012 byly zakomponovány platné Konkretizované očekávané výstupy RVP PV. Na tvorbě ŠVP se podílel celý pedagogický kolektiv, na pedagogických radách se vedly diskuse o jeho tvorbě. Zpracován byl ředitelkou školy. Od listopadu 2012 získal konečnou podobu a stal se funkční, byl projednán na pedagogické radě 7. 11. 2012 a vydán bývalou ředitelkou školy Boženou Jedličkovou. Dne 1. 11. 2014 byl program aktualizován novou ředitelkou Bc. Šárkou Vinterovou.

Dne 29. 9. 2015 byl na pedagogické radě projednán a schválen návrh nového školního vzdělávacího programu, který dne 1. 11. 2015 vydala ředitelka školy pod názvem **Školička plná sluníčka**.

Dne 10. 8. 2017 byl program upraven v souvislosti s úpravami RVP PV (úprava byla provedena na základě ustanovení zákona č.178/2016 Sb., kterými se mění zákon 561/2004 Sb.) Úprava se týká části Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a nově dětí od dvou do tří let.

Dne 25.8.2020 byl kontrolován a aktualizován školní řád, především kapitola materiální a technické podmínky školy.

Charakteristika školy

Mateřská škola byla otevřena v roce 1980. Je umístěna v klidném prostředí, vzdáleném od centra města.

Budovu tvoří hospodářský a školní pavilon. V hospodářském pavilonu je kancelář ředitelky a vedoucí školní jídelny, sklady, kuchyň, prádelna a tělocvična.

Ve školním pavilonu jsou 4 třídy, dvě v přízemí a dvě v prvním patře s dalšími pomocnými místnostmi (šatny dětí, učitelek, kuchyňky, kabinety).

Součástí areálu mateřské školy je prostorná, vzrostlá zahrada, kterou v roce 2020-21 čeká celková rekonstrukce, obnova zeleně, nové herní prvky i plocha na sportování.

V mateřské škole pracuje 10 pedagogických a 6 provozních zaměstnanců.

Filozofií školy je dovést každé dítě k maximálnímu rozvoji fyzické, psychické a sociální samostatnosti cestou přirozené výchovy (získávání základů sebevědomí, komunikace a hodnocení). Položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmu a potřeb a vytvářet základy klíčových kompetencí. Veškeré snažení zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde byly děti šťastné a spokojené.

Charakteristika jednotlivých tříd

Mateřskou školu navštěvuje 96 dětí ve věku zpravidla od 2 do 6 let (děti s odkladem školní docházky do 7. let). Přednostně jsou přijímány děti předškolní (od 1. 9. 2017 povinný poslední rok předškolního vzdělávání) a děti s trvalým bydlištěm v Ústí nad Orlicí, dle spádové oblasti.

V mateřské škole jsou děti rozděleny do čtyř tříd dle věku.

V 1. třídě Berušek jsou děti od 2 do 3,5 let, ve 2. třídě Motýlků děti od 3 do 4,5 let, ve 3. třídě Zajíčků děti od 4 do 5,5 let a ve 4. třídě Soviček jsou děti od 5,5 – 7 let. Děti s odkladem školní docházky (dále OŠD) jsou umístěny ve 3. i 4. třídě.

1. třída Berušky

Třída Berušek je tvořena nejmladšími dětmi, tedy ve věku od 2,5 do 3,5 let.

Herna v přízemí školy je laděna do teplých barev, které vytvářejí příjemné a pohodové prostředí, které je obzvláště důležité v adaptační fázi, v období, kdy nejmladší děti přicházejí poprvé do předškolního zařízení. Dětem se věnují zkušené učitelky, které zabezpečují výuku, ale v nemalé míře i osobní péči v prvních týdnech pobytu ve školce. V této třídě pomáhá pečovat o děti také chůva s odpovídajícím vzděláním.

Dominantou třídy je relaxační bazének s barevnými balonky, který slouží ke klidnějším hrám. Třída je vybavena variabilním nábytkem s dostatečným množstvím her a hraček, také pomůckami na hudební, výtvarné a tělesné aktivity. Děti si mohou najít soukromí v dětském stanu, odpočívat na relaxačním vaku, posedět v koutku s kuchyňkou. Často se scházejí s paní učitelkou u piána, zpívají, učí se pohybovat, věnují se výtvarným činnostem. Prostředí je dostatečně přizpůsobeno hře i péči o nejmladší děti.

Děti mají možnost využít také tělocvičnu pro nejrůznější pohybové aktivity.

V zimním období je navíc zařazen program saunování.

Paní učitelky a chůva se snaží nenásilnou formou zapojovat děti do kolektivu, vést je k samostatnosti, čistotě při stolování a správným hygienickým návykům. Děti se zde seznamují s třídními pravidly, které si během roku upevňují a osvojují.

Z počátku se pracuje především frontálně a postupně se přechází ke skupinovým formám výuky. Samozřejmostí je individuální přístup a podpora zájmů dětí. Pracuje se dle třídního vzdělávacího programu, který je tvořen aktuálně a navazuje na potřeby kolektivu i jednotlivých dětí ve třídě. Aktivity jsou obohaceny o společné kulturní programy, které se pro prvňáky odehrávají většinou v tělocvičně nebo na zahradě.

Se zákonnými zástupci dětí je navázána úzká spolupráce a společné řešení výchovně-vzdělávacích problémů.

2. třída Motýlci

Třidu navštěvují děti od 3 do 4,5 let.

Většina dětí již absolvovala třídu Berušek. Přesto se zde nadále zaměřujeme na základní návyky a dovednosti. Třída je vybavena novým multifunkčním nábytkem, jenž skýtá velké množství variant ke hře dětí. Specifikum třídy jsou pohybové, hudební a dramatické aktivity. K těmto aktivitám je využit "motýlkový" koutek, v němž děti najdou nejrůznější rekvizity ke hře. K rozvoji pohybových dovedností slouží drobné rytmické nástroje, relaxační vak nebo míče různých velikostí. Dětem slouží také čtenářský koutek, k rozvoji čtenářské gramotnosti a

koutek pro výtvarné činnosti. Stejně jako v ostatních třídách mají děti možnost využít tělocvičnu, v zimním období saunu. Kromě běžných aktivit se tato třída zaměřuje na správný rozvoj grafomotoriky. K dispozici je zde vertikálně situovaná tabule ke správnému nácviku písma, ale také pískovnička pro nejrůznější grafomotorické aktivity. Snažíme se pracovat především ve skupinkách, ale zároveň neopomíjíme individuální přístup ke každému dítěti.

3. třída Zajíčci

Do třídy docházejí děti ve věku od 4 do 6 let.

Prostor herny je rozdělen na tři části – hrací část, pracovní část (stolování a pracovní aktivity) a tzv. růžový pokojíček, v němž mají děti nejrůznější rekvizity pro hry s kostýmy. Třída je vybavena dostatečným množstvím hraček. Děti zde najdou hračky jako je Lego či Geomag ale i didaktické hry, skládačky, hry pro rozvoj jemné motoriky, společenské hry. Součástí třídy je také čtenářský kroužek s knihami, časopisy, encyklopediemi. K výtvarným a pracovním aktivitám slouží prostorný pracovní stůl, situovaný přímo u okna. Děti zde mají výběr výtvarného materiálu k samostatné činnosti, výtvarné práce a grafomotorické záznamy si ukládají do svého portfolia.

Specifikem třídy je zaměření na tělesnou kondici, obratnost a rozvoj pohybových dovedností, relaxaci. Podpora hudebních dovedností je rozšířena o možnost hry na drumbeny či rytmické nástroje. Dále se zaměřujeme na environmentální výchovu – vytváření vztahu k životnímu prostředí a zdravému životnímu stylu. Také Zajíčci navštěvují tělocvičnu, taktéž i saunu. Kromě každodenních aktivit mají děti možnost zapojení se do školního pěveckého sboru Větrníček a předplavecké výuky v Plavecké škole Chobotnice. Program je doplněn o návštěvy divadla, výstav, knihovny atd.

Část dětí dosahuje předškolního věku, proto se učitelky věnují také připravenosti k zápisu do 1. třídy základní školy – správnou výslovnost, zkvalitňování grafomotoriky, základní orientaci v číselné řadě od 1 do 10, poznávání barev, znalost základních geometrických tvarů, předčtenářské dovednosti. Pracují s pracovními listy nakladatelství.

4. třída Sovičky

Třidu navštěvují nejstarší děti ve věku od 5 do 6 let a děti s odkladem školní docházky.

Třída je prostorná, rozdělena na část určenou k pracovním činnostem a stolování, hrací koutek s autičky pro kluky, „růžový pokojíček“ se zrcadlem a kostýmy pro hry děvčat. V druhé části

místnosti je velký prostor pro pohybové hry, koutek s kuchyňkou a knihovničkou, relaxační vaky a hudební koutek s pianem a rytmickými nástroji. Pod okny je umístěn stůl pro výtvarné činnosti a portfolia dětí k ukládání výkresů a grafomotorických záznamů.

V této předškolní třídě se učitelky maximálně snaží o individuální přístup a propojování znalostí a dovedností s běžným životem. Třída se zaměřuje na netradiční estetické činnosti a práci s různými výtvarnými materiály, rozšířenou hudební přípravu, včetně zařazení talentovaných dětí do pěveckého sboru Větrníček. Tradičně je uskutečňována předplavecká výuka v Plavecké škole Chobotnice.

Třída Soviček reprezentuje školu na sportovních aktivitách, navštěvují se kulturní zařízení města, divadlo, koncerty výstavy. Sportuje se nejen na zahradě školy, ale také na stadionu. V zimních měsících se chodí každý pátek do tělocvičny nebo sauny.

Vzhledem k tomu, že v druhé polovině školního roku jde většina dětí k zápisu do základní školy, učitelky se věnují dobré připravenosti na školu. Předmatematické, přečtenářské a vědomostní dovednosti a jejich rozvoj jsou součástí týdenního plánu činností, probíhají v ranních hodinách a v době po poledním odpočinku. Výuka je obohacena o práci s barevnými pracovními listy. Pozornost se věnuje komunikačním a sociálním dovednostem, děti se učí vyjadřovat své pocity, hodnotit chování svoje a druhých, společně si hrát i pomáhat ostatním.

V Sovičkách jsou děti vedeny k samostatnosti, dokáží zvládnout drobné pracovní úkony, stále si upevňují sebeobslužné dovednosti. Velký důraz je kladen na polytechnickou výchovu.

Materiální a technické podmínky školy

Mateřská škola je příspěvková organizace zřizovaná Městem Ústí nad Orlicí.

Technický stav celé budovy je sice dobrý, ale vzhledem ke svému stáří potřebuje stále modernizovat. Zásadní změny na budově školy byly provedeny v letech 2017-2018. Zřizovatel školy Město Ústí nad Orlicí s přispěním Dotace z Evropských fondů provedl rozsáhlou rekonstrukci budovy. Bylo provedeno zateplení budovy, a to včetně výměny některých oken, výměna otopného systému, vzduchotechnika a další zásahy, které vedou k snížení ekonomické náročnosti a přispívají k ochraně životního prostředí. Zmodernizována byla také tělocvična,

včetně sociálního zařízení. Nyní probíhá postupná modernizace zázemí personálu, vybavení tříd, přípravných kuchyněk apod.

Budova školy je tvořena dvěma průchozími pavilony.

Jednopodlažní školní pavilon tvoří ucelený komplex samostatný pro každou třídu. Vstupuje se terasou vedoucí ze zahrady. Centrální vstup je členěn na pravou a levou chodbu a pravé a levé schodiště. V přízemí a prvním poschodí se nacházejí prostorné, světlé třídy, šatny, sociální zařízení, dále přílehlé místnosti určené zaměstnancům, kabinety, kuchyňky pro přípravu výdeje stravy, které jsou vybavené výtahem pro dopravu stravy.

Jednu třídu tvoří vždy část na hraní, odpočinek, prostor pro lehátka. Třídy jsou vybaveny moderním dětským nábytkem, sedáky pro relaxaci, dostatečným množstvím her a pomůcek, které se průběžně doplňují. Podlahu tvoří z části koberec. Na výzdobě tříd se děti podílejí, vše pro hru i výuku mají volně přístupné. Učebny splňují technické a hygienické normy pro školní zařízení. Pokojová teplota je soustavně sledována, okna jsou stíněna v případě potřeby žaluziemi, místnost je průběžně větrána. Nově je v budově instalován systém rekuperace vzduchu.

V suterénu se nachází sauna – šatna, sprchy, saunovací kabina, ochlazovací bazének, odpočívárna a technické místnosti. I zde probíhá postupná modernizace a estetické úpravy prostor.

Hospodářský pavilon je přízemní, má samostatný vstup v přední části budovy. Zde se nachází kancelář ředitelky školy a vedoucí školní jídelny, kuchyň s přípravnou a sklady, prádelna. Důležitou součástí je tělocvična vybavena základním náradím pro podporu a rozvoj pohybových schopností dětí, dále je tento prostor využíván pro setkávání dětí celé školy a kulturní vyžití. Je zde kulisa pro maňáskové divadlo, klavír, hudební nástroje. Tělocvična byla zrekonstruovaná v roce 2018, má samostatný vstup také ze zahrady a vlastní nové sociální zařízení.

U mateřské školy se nachází velká školní zahrada, na které jsou čtyři pískoviště s ochrannou sítí, dřevěné průlezky, skluzavka, hřiště pro kolektivní hry, menší přístřešek. Na zahradě jsou vzrostlé stromy, které zajišťují stín v letních měsících. Zahrada prochází přípravnými fázemi a rekonstrukcí. Její nová podoba bude ve stylu přírodní zahrady s venkovní učebnou a stanovišti k rozvoji tělesné zdatnosti, relaxace, odpočinku i vzdělávání.

Životospráva

Mateřská škola má vlastní školní jídelnu. Stravování je v naší mateřské škole věnována velká pozornost. Strava je dětem podávána v jednotlivých třídách, a to třikrát denně. Jídelníček je sestavován podle nejmodernějších zásad zdravé výživy, dle nutričního doporučení MŠMT a je vyvěšen na nástěnkách v šatně jednotlivých tříd a webových stránkách. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v mateřské škole. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Spolupráce s kuchyní je dobrá. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby všechno ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování, respektujeme jejich individuální tempo.

Pobyt venku je uskutečňován 2 hodiny dopoledne. V letních měsících je možné dopolední pobyt venku prodloužit. Taktéž i odpolední činnosti jsou realizovány na školní zahradě. Při nepříznivém počasí se pobyt venku zkracuje nebo zcela vynechá a dětem je nabídnut náhradní program. Děti mají na školní zahradě zajištěn pitný režim.

Odpočinek dětí je každý den ve všech třídách. Děti odpočívají na lehátkách, které se denně rozkládají. Lůžkoviny jsou označeny značkou dítěte a jsou ukládány odděleně. První a druhá třída odpočívá na stohovatelných lehátkách, které připravuje provozní personál. Děti ze třetí a čtvrté třídy odpočívají na vyšších podložkách, které si připravují za pomoci učitelky. Učí se skládat lůžkoviny.

Doba odpočinku je od 12:15 (12:30) do 14:00 hodin. Délku odpočinku přizpůsobujeme individuálním a věkovým potřebám dětí. Předškolní děti odpočívají alespoň 20 minut, poté se věnují klidovým činnostem tak, aby případně nerušily děti, které chtějí odpočívat.

Při realizaci výchovně vzdělávacích činností se snažíme zařazovat co nejvíce pohybových aktivit, využíváme také dobře vybavenou tělocvičnu školy a saunu.

Organizace chodu školy

Provoz mateřské školy je celodenní, pondělí – pátek od 6:30 do 16:00 hod. Příchod dětí je zpravidla do 8:30 hod., odchod po obědě ve 12:15 hod. a dále po 14:30 hod. Příchod i odvádění je možné upravit dle potřeb rodičů.

Budova školy je k zajištění bezpečnosti po celý den uzamčena. U vchodu do budovy je instalován videotelefon, který snímá příchozí zvonící rodiče a učitelka zkontroluje totožnost, a poté zvonkem otevře. Při odchodu z MŠ si rodiče otevřou hlavní dveře zvonkem, který je umístěn z dosahu dětí. Rodiče jsou povinni předat dítě učitelce. Rodiče zodpovědně posoudí zdravotní stav dítěte, nemocné dítě do kolektivu neposílají.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, či jejich aktuálně změněné potřeby. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený (viz denní řád jednotlivých tříd). Spontánní hra je zařazena zpravidla od 6:30 hod. do 8:30 hod. Během dne ve volných chvílích, při pobytu venku, za nepříznivého počasí a odpoledne od 14:15 do 16:00 hodin.

Námětové činnosti jsou zařazovány formou ranního cvičení, individuálních, skupinových i frontálních činností a aktivit dle třídních vzdělávacích programů.

Odpolední program vychází především z potřeb a přání dětí, procvičují se vědomosti a dovednosti již nabyté, zařazují se hravé a zážitkové činnosti. Postupně se děti rozcházejí domů.

Pokud děti potřebují soukromí, mají možnost nerušeně odpočívat na relaxačních vacích, které jsou součástí vybavení každé třídy. Horní třídy mají navíc relaxační pokojíky.

Pravidelné aktivity MŠ:

Přípravná plavecká výuka předškolních dětí

Každý rok se nejstarší děti zúčastňují přípravné plavecké výuky v Plavecké škole „Chobotnička“ Ústí nad Orlicí.

Cílem je seznámit děti s vodním prostředím, zbavit je strachu z vody a osvojit si základní plavecké dovednosti prostřednictvím her a cvičení pod vedením vyškolených instruktorů plavání.

Výuka probíhá v malém bazénu v hloubce 70 cm. Podle dovedností dětí lze využít i 25 m dlouhý bazén (skoky do vody a plavání s nadlehčovacími pásy). Součástí výuky je vždy rozcvička na suchu k zahřátí organismu.

Po absolvování děti získají „Mokré vysvědčení“, hračku do vody a společnou fotografii. Vzhledem k možnosti finančního příspěvku zdravotních pojišťoven je tato aktivita přístupná všem dětem.

Školní pěvecký sbor „Větrníček“

Je jediný pěvecký sbor předškolních dětí v našem městě. Založila ho 7. října 1969 paní Dobromila Raimanová, tehdejší ředitelka MŠ v Gottwaldově ulici.

Za dobu své existence jím prošla již pěkná řádka dětí, které většinou pokračují v hudebním studiu na ZUŠ J. Kociana.

V letech 1986-2014 byla vedoucí sboru bývala ředitelka naší školy Božena Jedličková.

Její odchodem do důchodu převzala vedení učitelka Radka Bucháčková, která v současné době také sbor doprovází na klavír.

Děti jsou do Větrníčku vybírány podle svých hudebních schopností, které jsou dále rozvíjeny. Nenásilnou a zábavnou formou děti získávají základy kultivovaného zpěvu (správná artikulace, dýchání, nasazení tónů), využívají doprovodu rytmických a melodických nástrojů a uplatňují své rytmické cítění hrou na tělo.

Při zkouškách, které probíhají zpravidla 1x týdně, je pěvecká činnost doplněna poslechem i pohybovými aktivitami, vyprávěním a dalšími oddychovými chvílkami.

Odměnou jsou pro děti nejen drobné sladkosti po každé zkoušce, ale zejména vydařená vystoupení, kterými se Větrníček prezentuje před vlastními rodiči i veřejností.

Saunování

V suterénu budovy naší mateřské školy se nachází sauna. Součástí prostoru je šatna, saunovací kabina vytápěna na doporučenou teplotu, prostor k ochlazení – sprchy, bazének a odpočinková místnost.

Saunování posiluje obranyschopnost organismu a má obzvláště pozitivní vliv na děti, které mají časté respirační potíže a také na astmatiky. Pro posílení imunity se doporučuje začít se saunováním od tří let pravidelně 1x týdně, nejlépe po poradě s lékařem.

Saunu navštěvujeme 3- 4x týdně po skupinkách z jednotlivých tříd v období od října do března, na základě předchozího souhlasu rodičů a dle aktuálního zdravotního stavu dítěte.

Součástí procesu je dodržování pitného režimu a odpočinku, kdy paní učitelky dětem čtou pohádky či motivují ke hře.

Děti mají pobyt v sauně velmi oblíbený, poměrně snadno si na režim přivyknou a těší se na každou návštěvu, která je příjemným zpestřením dne.

Logopedická prevence

Logopedické aktivity v mateřské škole jsou preventivního charakteru a jsou uplatňovány v průběhu výchovně vzdělávacího procesu ve všech třídách pro všechny děti v rámci denních činností.

V měsíci září a říjnu probíhá logopedická depistáž. Většina učitelek absolvovala kurz a je vzdělána v oblasti primární logopedické prevence.

Rodičům dětí, které mají závažnější řečové problémy je doporučena další individuální péče klinického logopeda.

Muzikoterapie

Muzikoterapeutické chvílky jsou dětem naší mateřské školy nabízeny formou programů, které připravují učitelky na třídách. Děti se formou pohádek seznamují s hudebními nástroji, sami se zapojují do činnosti, hrají si i relaxují.

V průběhu roku nás navštěvuje také kvalifikovaná muzikoterapeutka.

Kulturní pořady

Ve spolupráci s Klubcentrem Ústí nad Orlicí již tradičně navštěvujeme divadelní, filmová, taneční a hudební představení v Roškotově divadle. Děti se na pořady velice těší, každý program je pro ně velkým zážitkem, ale také obohacením vzdělávacího programu jednotlivých tříd.

Maňáskové divadlo

Maňáskové divadlo připravují učitelky 1x měsíčně a stalo se v naší mateřské škole již tradicí. Děti se společně setkávají v tělocvičně, kde shlédnou poučný příběh hraný maňásky s doplněním dalších rekvizit. Přichází také Kašpárek, který si popovídá a pochválí šikovné děti. Pohádky svým obsahem reagují na důležitá témata, svátky a zvyklosti.

Výuka angličtiny

Výuka angličtiny probíhá v odpoledních hodinách v učebně mateřské školy. Výuku u nás dlouhodobě zajišťuje Jazyková škola Holmes English u Ústí nad Orlicí. Lekce jsou určeny pro děti od 5-ti let.

Projektové dny

Jsou zařazovány do třídních vzdělávacích programů, svým charakterem obohacují vzdělávací program o zážitek, často směřují k posílení dovedností v oblasti polytechnické výchovy, děti například něco zajímavého vyrobí, připravují pokrmy, moučníky. Součástí projektových dnů je i přítomnost zajímavého hosta či odborníka z praxe.

Projekty

Celé Česko čte dětem

Každý den čteme dětem knihy, které společně vybereme. O příbězích si povídáme, přirozenou formou se snažíme podpořit u dětí zájem o knihy a věříme, že i doma si děti ke knížce spolu s rodiči najdou cestu. Posláním je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby mezi dětmi a učitelkami, či dětmi a rodiči. Předčítání má význam pro rozvoj emočního zdraví, rozvíjí paměť, představivost, myšlení.

V každé třídě je vytvořen také čtenářský koutek, kde si mohou děti knihy prohlížet a diskutovat nad nimi s paní učitelkou. V rámci této kampaně přivítáme knižní dary, zejména poučné knihy a encyklopedie. Předčítat nám mohou nejen paní učitelky, ale i maminky, babičky atd. Stačí 20 minut denně.

Mrkvička

Naše mateřská škola je zapojena v celostátní síti Mrkvička sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina. Soustavně usiluje o kvalitní a trvale se zlepšující zařazení ekologické/environmentální výchovy do celkového života školy. Podpora ekologického myšlení u dětí předškolního věku a podpora zdravého životního stylu a jeho osvojování, je naším základním cílem.

Různorodé aktivity jsou součástí školního vzdělávacího programu a prolínají se dále do třídních programů. Často vycházejí z momentálních potřeb, inspirací jsou nám také náměty v časopise Mrkvička. Konkrétně je program zpracován v Environvzdělávacím plánu naší školy.

V rámci ekologické a environmentální výchovy jsme organizovali společný úklid školní zahrady a okolí, učíme se třídit odpad, připravujeme pro děti a rodiče výtvarné dílničky zaměřené na recyklaci materiálu a využití přírodnin. Změnili jsme skladbu stravování, náš jídelníček je tvořen podle moderních zásad stravování. Pořádáme besedy či ekologické pořady pro děti.

Projekt Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

Projekt organizovaný Českou obcí sokolskou je zaměřen na podporu a další rozvoj tělesné zdatnosti a zdravého životního stylu dětí. Absolvované praktické úkoly si děti zaznamenávají do pracovních sešitů, cvičí se také s rodiči doma formou plnění úkolů.

Akce organizované školou:

- kulturní představení dle aktuální nabídky
- maňáskové divadlo učitelek mateřské školy
- plavecký výcvik pro předškolní děti
- schůzka pro nové rodiče
- schůzka pro širokou rodičovskou veřejnost
- třídní schůzky na jednotlivých třídách
- podzimní ekodílničky pro děti a rodiče
- tematické workshopy - tvůrčí dílničky s rodiči
- Světélkování – zážitková akce pro děti a rodinné příslušníky s lampiony
- školní výlety jednotlivých tříd
- Týden dětské radosti – červnový zábavný a vzdělávací program
- Mikulášská nadílka
- Vánoční besedy a tvoření s rodinou
- Prezentace výrobků na Adventním jarmárku na náměstí
- Společné zdobení vánočního stromu a zpěv koled
- Tříkrálová nadílka
- karneval plný her a soutěží
- Velikonoční hledání vajíček
- Čarodějnické putování městem
- program v rámci akce Město v pohybu, vystoupení dětí
- Rozloučení s předškoláky a jejich rodiči - zábavné odpoledne
- Vánoční a velikonoční výstava prací dětí a učitelek
- společné fotografování
- vystoupení v domově pro seniory
- vycházka s rodiči

- Sportovní hry ústeckých mateřských škol – zapojení školy
- účast na výtvarných soutěžích
- návštěva ústeckého muzea
- návštěva městské knihovny, týden knihy
- poznávání města s předškoláky
- návštěva budoucích prvňáčků v základní škole
- zážitkový den ke Dni dětí
- Den otevřených dveří
- hudební vystoupení v MŠ
- návštěva u hasičů, soutěž hasičských družstev Orlická věž
- Den s integrovaným záchranným systémem
- výchovně vzdělávací akce se zvířátky, spolupráce se záchrannou stanicí
- další aktuálně zařazené akce

Bezpečnostní podmínky

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby jejich předání zákonnému zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě. Pedagogický pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření zástupce dítěte.

Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše 20 dětí z běžných tříd a 12-ti dětí ve třídách se zařazenými dvouletými dětmi.

Psychosociální podmínky

Prostředí školy je plné pohody, děti i rodiče se zde cítí bezpečně a spokojeně. Pro nově příchozí děti je připraven adaptační program. Pedagogové usilují o podporující a sympatizující vedení

dětí, které se projevuje přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi, bez manipulování, zbytečného organizování, násilí a nezdravé soutěživosti dětí.

Děti jsou podporovány v samostatných pokusech, pedagogové dostatečně oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dětí pozitivně, bez předsudků i negací. Vzdělávání se uskutečňuje na základě integrovaných bloků, které jsou vzájemně provázané. Usilujeme o rozvoj klíčových kompetencí, sebeobslužných dovedností, hygienických a kulturních návyků. Velký důraz klademe na rozvoj zdravého životního stylu, čemuž odpovídá i zdravé stravování dětí během dne. S budováním tohoto životního stylu jsou děti postupně seznamovány odpovídajícími formami a metodami práce, např. prožitkové, kooperativní, situační či projektové učení. Hojně je pro tyto účely využívána školní zahrada, kde se děti seznamují se základy environmentální výchovy. Nezbytně nutným výchovně-vzdělávacím aspektem denního řádu je vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti dětí. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na počasí. Mají dostatek prostoru pro pohybové vyžití během celého dne jak ve třídách, tělocvičně, tak při pobytu venku.

Spaní dětí je upraveno dle individuálních potřeb, děti po obědě odpočívají (poslech pohádky, relaxační hudba, zpěv učitelky, poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidové činnosti ve třídě). Do spaní děti nenutíme.

Zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování.

Všechny děti mají ve škole stejná práva, možnosti a povinnosti. Nikdo není znevýhodňován. Děti si spolu s učitelkou určují jasná pravidla chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde se mají všichni rádi.

Personální a pedagogické zajištění

Pedagogičtí pracovníci

V mateřské škole pracuje osm učitelek. Všechny mají požadovanou kvalifikaci pro výkon funkce učitele v mateřské škole. Taktéž je zde na 0,5 úvazku zaměstnána „chůva“, která pečuje o dvouleté děti ve třídě Berušek. Ve třídách s dětmi vyžadujícími speciálně vzdělávací potřeby pracují asistentky.

Je podporována profesionalizace pracovního týmu a jsou vytvářeny podmínky pro další systematické vzdělávání pedagogů. Rozvrh přímé a nepřímé práce pedagogů je organizován tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče. Pedagogové jednají, chovají se a pracují v souladu se společenskými pravidly a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí, respektují legislativu, morální zvyklosti, práva každého dítěte.

Provozní pracovníci

V mateřské škole pracují dvě uklízečky. Dále vedoucí školní jídelny a dvě kuchařky a školnice. Zaměstnanci spolu spolupracují, na dobu nezbytně nutnou jsou schopni vzájemného zastoupení.

Řízení mateřské školy

- na škole je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř školy i vně (sborovna pedagogů, web školy, vývěska)
- úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny, stejně tak i jejich pravomoci, je respektován osobní názor a konstruktivní připomínky k chodu školy
- styl vedení je participační
- mezi vedením školy a pracovníky panuje ovzduší vzájemné důvěry, tolerance a spolupráce
- práce zaměstnanců je vedením školy vyhodnocována
- pedagogický sbor spolupracuje jako tým a zve ke spolupráci rodiče
- při plánování pedagogické práce se opíráme o předchozí analýzu, je využívána zpětná vazba
- ředitelka školy vypracovává Školní vzdělávací program ve spolupráci se zástupkyní a ostatními učitelkami, spoluúčast všech je nezbytná zejména při rozhodování o zásadních otázkách ŠVP
- kontrolní a evaluační činnost zahrnuje všechny stránky chodu MŠ, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci

Situační analýza školy

Silné stránky:

- výhodná poloha MŠ v klidné zóně
- kvalifikovanost učitelek
- atmosféra v MŠ – příjemná, přátelská
- prezentace mateřské školy na veřejnosti
- zájem pedagogů o dosažení co nejlepších výsledků
- snaha o individuální přístup k dětem
- prostorné třídy
- dobré vybavení tříd
- pestrá, zdravá strava a pitný režim
- vlastní tělocvična
- vlastní sauna
- velká školní zahrada
- dobrá spolupráce se zřizovatelem
- průběžná modernizace tříd a jejich vybavení

Slabé stránky

- nutná modernizace školní kuchyně
- potřebná revitalizace školní zahrady
- průměrná spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči

Hlavním cílem spolupráce mateřské školy s rodiči je uspokojování přirozených potřeb dítěte a rozvoj jeho osobnosti. Škola organizuje aktivity a činnosti ve prospěch dětí. Důležitá je oboustranná důvěra, vstřícnost a otevřenost. Spolupráce funguje na základě partnerství.

- rodiče jsou o chování a prospívání svého dítěte průběžně informováni, učitelky se domlouvají s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání
- po dohodě s učitelkou se mohou zákonní zástupci účastnit výchovné činnosti ve třídě, mohou se podílet na dění v MŠ
- učitelky pravidelně informují rodiče dětí o dění ve škole pomocí nástěnek umístěných v šatnách na chodbách i před školou, dále denním kontaktem a individuálními pohovory
- při spolupráci s rodiči se snažíme o jednotné působení při výchově a vzdělávání dětí

- rodiče jsou zváni na některé akce školy (třídní schůzky, karneval, loučení s předškoláky, společné vycházky rodičů a dětí, tvůrčí dílny atd.)
- zaměstnanci chrání soukromí rodiny a zachovávají mlčenlivost a diskrétnost o dětech
- učitelky jednájí s rodiči dětí ohleduplně, diskrétně a taktně
- MŠ pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání dětí

Spolupráce s ostatními subjekty

Zřizovatel:

- plánování oprav údržby budovy a pozemku
- vybavení tříd
- spolupráce s matrikou – vítání občánků
- spolupráce s odborem životního prostředí
- program na akci Město v pohybu
- účast na Adventním jarmarku neziskových organizací
- účast na dotačních programech města
- koordinace zápisu

ZŠ Komenského a ZŠ Bří. Čapků:

- návštěva dětí a učitelek z MŠ v 1. třídách ZŠ – pohovory o dětech, předávání dárečků
- účast na některých akcích školy (ukázka vozů záchranného sboru, divadelní představení, atd.)

Oblastní spolek ČČK:

- velikonoční a vánoční výstava v Galerii pod radnicí
- výukové preventivní programy pro děti
- zábavné akce pro děti
- školící činnost učitelek

ZUŠ J. Kociana:

- návštěva dětí v ZUŠ – nábor talentů
- návštěvy koncertů a výchovně vzdělávacích akcí

Městská knihovna:

- půjčování knížek
- návštěva knihovny v měsíci březnu
- besedy s pracovníky knihovny, systematické rozvíjení předčtenářské gramotnosti

Sbor dobrovolných hasičů:

- účast na akci Orlická věž
- spolupráce a výpomoc v zařízení (stěhování inventáře atd.)

Městské museum

- návštěvy expozice a výstav
- tématické projektové dny

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se snažíme vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vycházíme ze závažnosti postižení dítěte a v závislosti na organizačních možnostech MŠ se snažíme vytvořit plně vyhovující podmínky při jejich vzdělávání. Dětem jsou poskytnuta podpůrná opatření (PO). PO představují podporu pro práci učitele s dítětem. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého do pátého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Plán pedagogické podpory

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je vypracován plán pedagogické podpory (PLPP). Je určen dětem v 1. stupni PO. PLPP sestavují učitelky a má písemnou podobu. S PLPP je seznámen zákonný zástupce dítěte a všichni učitelé. Před jeho zpracováním probíhají

rozhovory s jednotlivými učitelkami, které s dítětem pracují. Cílem rozhovorů je např. stanovení metod práce s dítětem, úprava obsahu vzdělávání, pomůcky, klima třídy, organizace výuky, logopedická intervence atd. Při tvorbě PLPP využíváme společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i dítětem samotným.

Na základě vyhodnocení PLPP jsou stanovena podpůrná opatření, která odpovídají míře nezbytné podpory. Mateřská škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

Individuální vzdělávací plán

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je zpracován individuální vzdělávací plán (IVP). IVP zpracováváme na základě doporučení školského poradenského zařízení. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci s námi nejméně jednou ročně.

Naším poradenským pracovištěm je SPC Kamínek a PPP v Ústí nad Orlicí.

Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky pro optimální stimulaci vzdělávacího potenciálu všech dětí v různých oblastech. Dětem je předkládána pestrá nabídka aktivit, které umožňují tento potenciál projevit a v plné míře jej využít. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost a podporujeme je nadále v jejich rozvoji s ohledem na jejich individuální možnosti. Volíme PO jako jsou např. zadávání specifických úkolů, zaměření na oblast, v níž dítě vyniká a její posilování, předčasný nástup dítěte ke školní docházce aj.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zpracováváme PLPP.

V případě mimořádně nadaného dítěte je zákonným zástupcům dítěte doporučena návštěva ŠPZ. Pokud se mimořádné nadání potvrdí, je doporučeno zpracování individuálního vzdělávacího plánu. IVP je zpravidla vypracován na jeden školní rok. O jeho zpracování se stará náš tým pedagogických pracovníků, ve spolupráci s rodiči mimořádně nadaného dítěte a školského poradenského zařízení.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí mladších 3 let v mateřské škole je realizováno dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) a zákonem č. 178/2016 Sb., ze dne 20. 4. 2016, kterým se mění Školský zákon. Tento zákon ustanovuje, že se předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. S odloženou účinností od roku 2020 bude předškolní vzdělávání organizováno pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky:

Složení tříd v MŠ je homogenní. Hračky, didaktické pomůcky a další vybavení ve třídách (1. a 2. třída) zohledňují potřeby dětí mladších 3 let, jsou posouzeny pedagogickým personálem. Sedací nábytek zohledňuje tělesnou výšku, skříňky a hračky jsou dětem dostupné. Ve třídě je dostatečný prostor pro hru, bezpečí i odpočinek (čtenářský koutek, relaxační vak,).

Hygienické podmínky:

Stávající hygienické předpisy jsou zohledněny vyhláškou č.410/2005Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozd. předpisů. Umývárny jsou vybaveny sanitárním zařízením vhodné velikosti a umístěny ve vhodné výšce, dále krytým odpadkovým nášlapným košem. Děti mají možnost v adaptační fázi krátkodobě užívat nočník, který je po užití vymýván a denně dezinfikován. K dispozici jsou vlhčené toaletní papíry. Ve škole jsou před chody k dispozici desinfekční prostředky na ruce.

Životospráva:

Denní režim v 1. a 2. třídě je upraven a odpovídá potřebám dětí mladších tří let.

Personální podmínky:

Rozpis přímé pedagogické práce je maximálně využit. Souběžné působení pedagogů je nastaveno v souladu s jejich úvazky. Pro posílení personálu je zde k dispozici chuva, která

pomáhá učitelé s péčí o dvouleté děti v oblasti sebeobsluhy, bezpečnosti a individuálních potřeb.

Další vzdělávání učitelů mateřských škol:

Dle organizačních a finančních možností se učitelé průběžně vzdělávají v problematice vzdělávání dětí dvouletých a to jak formou účasti na vzděl. akcích, tak samostudiem.

Organizace vzdělávání:

Dítě je do mateřské školy přijímáno na základě výsledků přijímacího řízení. Přijímací řízení probíhá po dohodě se zřizovatelem obvykle v měsíci květnu. Je vyhlášeno v souladu s pokyny MŠMT. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání jsou každoročně aktualizována a před vlastním přijímacím řízením řádně zveřejněna. Děti jsou přijímány dle bydliště, daného obvodu a věku. Přednost mají děti s povinnou předškolní docházkou.

Výsledky přijímacího řízení jsou zveřejněny pod registračním číslem. V případě volného místa, mohou být děti přijímány i v průběhu školního roku.

Při nástupu do mateřské školy je dětem umožněn individuální adaptační režim, dostatek času na jednotlivé aktivity. Počty dětí jsou v souladu s právními předpisy. S režimem vzdělávání jsou seznámeni rodiči, je nastavena dostatečná spolupráce.

Stravování:

Po přijetí dítěte do mateřské školy je stanoven rozsah celodenního stravování. Množství stravy je přizpůsobeno individuálním potřebám. Školní stravování se řídí vyhláškou č. 107/2005Sb., o školním stravování.

Bezpečnostní podmínky:

Podmínky jsou nastaveny tak, aby co nejvíce eliminovaly rizika. Počty dětí na jednoho ped. pracovníka jsou upraveny vyhláškou o předškolním vzdělávání. Při zvýšeném počtu nad stanovený limit či při specifických činnostech je pověřen ředitelkou školy další ped. pracovník, ve výjimečných činnostech osoba způsobilá zletilá osoba, která je v prac. právním vztahu ke škole. Děti se vzdělávají v přízemí školy. V souvislosti se zvýšeným požárním rizikem dětí ve

věku od 2 do 3 let je zajištěna prevence požárních rizik, zaměstnanci školy jsou pravidelně proškoleni.

Obsah vzdělávání:

Opatřením MŠMT jsou provedeny změny RVP PV k 1. září 2016. Školní vzdělávací program je s tímto opatřením uveden do souladu od 1. září 2017 dle metodiky vydané Národním ústavem pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Charakteristika ŠVP

Cílem výchovně vzdělávací činnosti naší mateřské školy je všestranný rozvoj osobnosti dítěte a co nejkvalitnější příprava pro vstup do základní školy a další život. Na dítě se zaměřujeme jako na jedince s jedinečným potenciálem, s jedinečnými vlastnostmi a s jedinečnými schopnostmi. Naším záměrem je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby dle svých osobních předpokladů, získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy důležité pro jeho rozvoj a vzdělávání.

Podmínky vzdělávání

- vést děti ke zdravému životnímu stylu, dodržovat pitný režim, odpolední odpočinkové aktivity přizpůsobit věku a individuálním potřebám dětí
- podporovat duševní pohodu dětí, respektovat individuální potřeby a přání
- vzdělání dětí rozvíjet přirozenou cestou, prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností, řízené a spontánní aktivity zařazovat v denním režimu vždy vyváženě
- podporovat rozvoj sociálně- kulturních postojů, vést děti k soudržnosti, přátelství a porozumění s ostatními
- rozvíjet děti přiměřeně k jejich schopnostem, věku a mentální zralosti
- pozitivně motivovat
- pokračovat v individuálním přístupu k dětem, brát dítě jako samostatnou bytost, rozvíjet dítě tam, na co má a posilovat ho tam, kde má rezervu

- podporovat a rozvíjet sebevědomí, komunikaci a zdravé sebehodnocení, dovednosti, schopnosti a vědomosti
- pokračovat v ekologické a environmentální výchově v mateřské škole
- nadále spolupracovat s rodiči, zřizovatelem a dalšími institucemi města
- podporovat a propagovat zdařilé akce a činnosti na veřejnosti

Formy vzdělávání

Formy vzdělávání se během dne mění a prolínají. Jsou to činnosti spontánní, řízené, skupinové, individuální i frontální. Využíváme učení hrou, prožitkové, kooperační, situační apod. Učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Během dne zařazujeme relaxační a odpočinkové činnosti. Mezi formy naplňující vzdělávání patří i návštěva divadel, sauny, knihovny, hasičského záchranného sboru, výlety, společné akce pro rodiče a děti, které organizujeme v průběhu celého školního roku.

Rámcové cíle

Základní (obecné) cíle

Předškolní vzdělávání přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním (poznávacím), sociálním a emocionálním potřebám dětí.

Úplná definice je obsahem Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání:

- dostatek informačních zdrojů
- propojení informací se skutečným životem
- práce v motivujícím prostředí
- převaha kladného hodnocení

Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- atmosféra přátelství
- dodržování stanovených pravidel
- utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem
- poznávání a ochrana přírody

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí:

- vhodná organizace denního režimu
- bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí
- hygienické a stravovací návyky
- prevence násilí a šikany
- respektování individuálních potřeb
- osvojování základních pracovních dovedností
- ohleduplnost ke slabším
- pomoc starým a nemocným lidem

Specifické cíle

Proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou. Specifické cíle vedou k vytváření podmínek pro dobrou výchovu a vzdělání dítěte, které by mělo mít v průběhu předškolního vzdělávání příležitost získat základní kompetence, které jsou pro osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělání žádoucí.

1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- podporovat růst dítěte
- zlepšovat jeho tělesnou zdatnost a obratnost, správné držení těla
- podporovat rozvoj pohybových a manipulačních dovedností
- učit se sebeobslužným dovednostem
- vést jej ke zdravým životním návykům

2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

- podporovat duševní pohodu a psychickou zdatnost a odolnost dítěte
- podporovat rozvoj intelektu, řeči, jazyka, sebevyjadřování
- podporovat rozvoj poznávacích procesů, jeho citů, jeho vzdělávacích schopností
- stimulovat rozvoj jeho vzdělávacích dovedností
- povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení

3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- podporovat utváření vztahů dítěte k ostatním dětem a dospělým
- posilovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci
- vést děti k samostatnosti a odpovědnosti

4. Dítě a společnost (oblast sociálně kulturní)

- uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do světa kultury a umění
- pomoci dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje
- připomenout základní morální a etické hodnoty

5. Dítě a svět (oblast environmentální)

- založit u dítěte základní povědomí o okolním světě a jeho dění
- vytvořit základ pro odpovědný postoj k životnímu prostředí
- vážit si hodnot i přírodních krás

Klíčové kompetence

Jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV.

Záměr školy

- rozvíjí osobnost dítěte, jeho učení a poznávání s ohledem na jeho individuální potřeby
- podporuje jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost
- napomáhá k chápání okolního světa
- prožívání atmosféry bezpečí a radosti
- rozvíjení vyjadřovacích schopností dětí
- rozvíjení základní hodnoty mravního cítění
- motivovat k dalšímu poznávání a učení
- uvědomování si pocitu sounáležitosti s přírodou a s lidmi

Při tvorbě ŠVP jsme přihlížely nejen k velikosti školy, ale také k jejímu umístění, materiálním podmínkám, ke složení pedagogického sboru i cílů, kam bychom chtěly děti v předškolním věku dovést.

Na základě předchozí analýzy jsme si vytvořily školní program, který jsme nazvaly Školička plná sluníčka.

Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu

„Školička plná sluníčka“

CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

Program je koncipován do pěti integrovaných bloků (IB) - paprsků, které nastiňují další tematické okruhy vzdělávacího obsahu.

K jednotlivým integrovaným blokům školního vzdělávacího programu jsou vypracovány hlavní vzdělávací cíle, očekávané výstupy a klíčové kompetence.

Dílčí cíle a konkrétní vzdělávací nabídka jsou obsahem třídních vzdělávacích programů (TVP) každé třídy → viz tematický plán týdne. Učitelky si zde volí své vlastní názvy témat, nabídku činností i dílčí cíle k jednotlivým IB, s ohledem na úroveň rozvoje dané třídy a její věkové složení. Konkrétní realizované činnosti jsou pak zapisovány do třídních knih.

Uvedené integrované bloky je možné průběžně upravovat, inovovat a rozšiřovat. Jsou součástí TVP, který je krátce hodnocen na jednotném formuláři.

Integrované bloky:

1. **Paprsek přátelství**
2. **Paprsek pro přírodu**
3. **Paprsek pro zdravý život**
4. **Paprsek o světě kolem nás**
5. **Paprsek domova**

PAPRSEK PŘÁTELSTVÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem tohoto integrovaného bloku je budování vzájemných prosociálních vztahů. Do této oblasti zahrneme především navazování nových přátelství a jejich upevňování, ale i budování vzájemné důvěry mezi dítětem a učitelkou. Taktéž se zaměříme na adaptační program určený nově příchozím dětem a opomenout nemůžeme také společné rozloučení s nejstaršími dětmi před vstupem do základní školy. Pro děti, které MŠ již navštěvovaly, nabízí tento blok pozvolné znovu přizpůsobení se rytmu dne i týdne. Seznámíme se s obecnými pravidly společenského soužití, ale budeme také vytvářet pravidla jednotlivých tříd, která budou platná pro daný kolektiv. U příležitosti oslavy Dne dětí bude závěr roku spojen s tradičním zábavným týdnem, plným nejrůznějších společných akcí a vystoupení v MŠ. Naší snahou je vytvořit radostnou atmosféru, aby se děti na společný pobyt v MŠ těšily a bylo pro ně snadnější odloučit se na delší dobu od svých nejbližších.

Klíčové kompetence:

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, umí se domluvit gesty i slovy
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Navržené dílčí vzdělávací cíle (co u dětí podporujeme):

- podpora fyzické i psychické zdatnosti
- rozvíjení komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (podpora tvořivého sebevyjádření, asertivity, apod.), umět porozumět základním projevům této komunikace, které jsou obvyklé v tomto prostředí
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým (v MŠ, v rodině, ve skupině dětí, apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (vrstevníci, rodina, diferencované skupiny aj.) sounáležit k tomuto společenství, vnímat a přijímat hodnoty a normy v tomto společenství uznávané a aktivně se jim přizpůsobit
- získání relativní citové samostatnosti
- seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytvářet pozitivní vztah k němu

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti (běh, skok, lezení, plazení, aj.) a prostorovou orientaci (vpravo, vlevo, nahoře, dole, pod, nad, orientovat se v prostoru i v rovině aj.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, zacházet s běžnými předměty denní potřeby apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s dospělými i s dětmi, odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná, umět se domluvit slovy i gesty
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických), soustředit se na činnost a její dokončení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, řešit problémy a úkoly kreativně

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost apod.), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé dospělé i děti, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až druhý domluví, požádat o pomoc, atd.)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- adaptovat se na život v mateřské škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy, umět se přizpůsobit aktuálním změnám
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě, v budově mateřské školy a blízkém okolí

PAPRSEK PRO PŘÍRODU

Charakteristika integrovaného bloku:

Naším záměrem je seznámit děti s charakteristickými znaky jednotlivých ročních období, nejrozmanitějšími činnostmi a poznatky s nimi souvisejícími. Prostřednictvím situací, prožitků i plánovaných činností budeme poznávat živou i neživou přírodu a sledovat její přípravy na jednotlivá období (např. pomoc volně žijícím zvířatům, péče o krmítko na školní zahradě, sázení stromků, sazenic, hrabání list, tvorba bylinkové zahrádky, přírodní experimenty atd.).

Snažíme se také o rozvoj estetického cítění prostřednictvím tvořivých činností, které nám pomáhají chápat změny v přírodě. Jsme zapojeni do eko projektu M.R.K.E.V a většinu činností realizujeme v souladu s ekologickou výchovou a ochranou přírody.

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje
- má základní poznatky o rozmanitostech a proměnách přírody, orientuje se v řádu prostředí, ve kterém žije
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými atp.)
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a může je ovlivnit
- chová se odpovědně s ohledem na bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Navržené dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a receptivních jazykových dovedností (vnímat, naslouchat, porozumět)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování, zájem apod.)
- rozvoj a kultivace estetického vnímání, cítění, prožívání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (školní zahrada, městská zeleň, přírodní okolí města)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností, mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytváření povědomí o sounáležitosti s živou a neživou přírodou, s planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- naučit se myslet kreativně, předkládat nápady, nalézat nová či alternativní řešení
- zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překážky v terénu, bahnitý povrch, sníh, led, voda, písek)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, být citlivý ve vztahu k živé i neživé přírodě
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických, polytechnických aj.)
- chápat prostorové a elementární časové pojmy (vpřed, vzad, nad, pod, dnes, zítra, jaro léto, rok atd.), orientovat se v rovině i prostoru
- odhalovat podstatné znaky, vlastnosti, charakteristické rysy předmětů a jevů a hledat jejich vzájemné souvislosti
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat je pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik
- vnímat, že svět přírody má svůj řád, je rozmanitý, pestrý, různorodý
- mít povědomí o přírodním prostředí v rozsahu praktických ukázek a zkušeností v okolí dítěte (přírodní experimenty, exkurze)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dětem blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (pořádek a čistota, nakládat vhodným způsobem s odpady – př. Den Země, starat se o školní zahradu, chránit živou i neživou přírodu)

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

PAPRSEK PRO ZDRAVÝ ŽIVOT

Charakteristika integrovaného bloku:

Cílem tohoto bloku je vytvářet u dětí životní postoje a návyky prospívající zdraví. V souvislosti s tím budeme poznávat lidské tělo dozvídat se, co mu škodí a co prospívá. Dále se zaměříme na zdravý životní styl, spojený se správným stravováním, pestrostí stravy a významu příjmu tekutin během dne. Důležitosti správného oblékání v průběhu střídání ročních období a teplotních změn.

V říjnu začínáme se saunováním v MŠ, při kterém se děti seznamují s otužováním, bezpečností při pohybu v těchto prostorách a péčí o své tělo. Taktéž navštívujeme místní plavecký bazén, kde probíhá plavecká výuka pro předškolní děti. Snažíme se o zapojování do nejrůznějších projektů týkajících se zdravého životního stylu (např. Zdravá 5, Nauč se první pomoc, Zdravá škola aj.). Do výuky zařazujeme preventivně výchovné aktivity – předcházení úrazů, rizikové chování v dopravě, dopravní výchova, nácvik modelových situací v problematice šikany, nevhodného chování dospělých apod.

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něj děje, chce porozumět věcem, dějům i jevům, které kolem sebe vidí, raduje se z toho, co samo dokázalo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit své osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může ovlivňovat různé situace
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí vyjádřit svůj názor
- chápe, že být aktivní a komunikativní je výhodou
- dokáže rozpoznat a využít své silné stránky, poznává i své slabé stránky
- dbá na osobní zdraví a bezpečí své i druhých

- chápe, že zájem o to, co se děje kolem, činnost a podnikavost jsou přínosem a naopak pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky

Navržené dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu a umět tyto postoje vyjádřit a projevit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných ke spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- seznamuje se s aktivitami a prostředky, které mohou zdraví podporovat a které jej mohou poškozovat (kouření, nezdravá a zdravá strava, odpočinek, bezpečné chování v dopravě atd.)

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, ovládat dechové svalstvo – sladit pohyb se zpěvem
- vědomě napodobit pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej dle pokynu
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (narození, růst těla a jeho proměny)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

- znát způsoby ochrany osobního zdraví a bezpečí, kde hledat pomoc v případě potřeby (úrazy, šikana, zneužívání apod.)
- správně ovládat dech, tempo a intonaci řeči, naučit se z paměti krátké rytmické říkanky (motivace k pohybu)
- postupovat a učit se dle pokynů a instrukcí, záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- uvědomovat si svou samostatnost, mít vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „NE“ v situacích, které to vyžadují (neznámé či nebezpečné situace), odmítnout podílet se na zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti a limity (znát své silné i slabé stránky)
- umět přijmout pozitivní ocenění, ale i neúspěch, učit se hodnotit sebe sama
- uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhé (respektovat názory ostatních, uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (jak se vyhnout nebezpečí, kde hledat pomoc)

PAPRSEK DOMOVA

Charakteristika integrovaného bloku:

Tento blok charakterizují především zvyky, obyčeje a tradice, které se pojí s akcemi školy v průběhu roku, ale zároveň s trávením těchto oslav v rodinném kruhu. Patří sem předvánoční, velikonoční nebo hallowenské pracovní dílničky s rodiči. V zimním období nás navštíví Mikuláš s čertem a společně si v MŠ upečeme cukroví. V únoru se všichni těšíme na období masopustu a s ním spojený masopustní rej. Prostřednictvím masek a převleků se snažíme v dětech podněcovat hravou formou představivost a fantazii. Na jaře se těšíme na „Kuřátkový den“, spojený se soutěžemi a velikonoční pomlázkou. Taktéž se tradičně vydáme na „Čarodějnickou promenádu“ městem v převlecích. Na oslavu Dne matek pořádáme „Den pro mou maminku“, kdy rodiče mají možnost prožít celý den v MŠ se svými dětmi. Podzimní období obvykle zahajujeme lampionovým průvodem spojeným se strašidelnou stezkou odvahy plnou úkolů a soutěží.

Tento blok se věnuje i našim nejbližším, vyprávíme si o nich, určujeme členy rodiny a vzájemné příbuzenské vztahy. Společně s rodiči se snažíme o úzkou spolupráci při výše uvedených akcích školy a prohlubujeme tak vzájemný vztah mezi školou a rodiči.

Klíčové kompetence:

- má základní poznatky o světě lidí, orientuje se v řádu a dění v jeho bezprostředním okolí
- novým věcem se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání, ocenění a přirozená motivace
- všímá si dění i problémů v jeho okolí, snaží se o jejich řešení, náročnější situace řeší s oporou a pomocí dospělého
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- uvědomuje si, že za sebe a své jednání nese důsledky
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá zdůvodněné a vyjasněné povinnosti
- své činnosti a hry se učí organizovat, plánovat, řídit a vyhodnocovat (zpětná vazba)
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, váží si práce i úsilí druhých

Navržené dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace ruky, oka, pohybů)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet city a plně je prožívat, snažit se o vytváření citové samostatnosti
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním (v mateřské škole, v rodině apod.)
- chránit si své osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s ostatními
- rozvoj základních společenských i kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte (seznamovat se se světem lidí, kultury, umění)

- vytváření si pozitivního vztahu k prostředí, ve kterém dítě žije, důkladně se s ním seznamovat

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci ruka – oko, zvládat jemnou motoriku (zacházení s předměty denní potřeby, s náčiním, s materiálem – tužky, barvy, zpracování papíru, orffovy rytmické hudební nástroje apod.)
- vyjadřovat samostatně své myšlenky, pocity, nápady ve vhodně formulovaných větách, umět vést rozhovor
- umět chápat slovní vtip a humor
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, antonyma i homonyma, vytvořit jednoduchý rým
- vést jednoduché úvahy a vyjádřit je
- umět se odloučit na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní bez jejich opory
- v opakujících se situacích vhodně přizpůsobit své chování a citové projevy
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (láska, radost, spokojenost, strach, smutek apod.) v rodinném i cizím prostředí
- dětským způsobem umět projevit, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování (zklidnit se, ztlumit vztek, agresivitu aj.)
- těšit se z hezkých zážitků, z příjemných chvil doma a i v mateřské škole
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je dítě svěřeno do péče, respektovat ho
- vnímat, co si druhý přeje, vycházet mu vstříc (mít ohledy na druhé, soucítit s nimi)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, vyslechnout)
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat (role rodiče, učitelky, prodavačky atd.)
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- bezpečně se orientovat ve známém prostředí (doma, v budově školy, v blízkém okolí)

- zvládat běžné požadavky i činnosti kladené na dítě doma i v MŠ (každodenní praktické situace, přiměřené a bezpečné chování na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře aj.)

PAPREK O SVĚTĚ KOLEM NÁS

Charakteristika integrovaného bloku:

Cílem tohoto bloku je, aby si děti uvědomily, že jsou součástí naší společnosti, světa, přírody a planety Země. V souvislosti s tím se dozvíme o existenci ostatních kultur a národností a snažíme se pochopit, že každý má ve společnosti své místo (lidé s postižením, etnické menšiny, lidé s nízkým sociokulturním statusem atd.)

Nápaditými aktivitami a činnostmi se děti přirozeně seznamují se světem lidí, kultury, umění, techniky, ale i občanským životem a prací (rozmanité druhy zaměstnání a řemesel, manipulaci s některými pomůckami a nástroji aj.). Společnými prožitky chceme rozvíjet, prožívat i vyjadřovat pozitivní vztahy k sobě samým, k ostatním i k okolnímu prostředí.

Během roku se snažíme o rozmanitou nabídku návštěv divadel, výstav a koncertů. Každoročně chodíme v rámci měsíce knihy do místní knihovny, kde se děti seznamují s knihami, významem knih, chodem instituce, krásou literatury, čímž si budují pozitivní vztah k četbě a literatuře. V závěru roku se účastníme městských slavností, kde se děti představí v pásmu písní, básní či hudebně dramatickém představení. Konec roku je taktéž spojen s celodenním výletem dle výběru jednotlivých tříd.

V souvislosti se vstupem nejstarších dětí do ZŠ spolupracujeme s místními základními školami. Školáci si pro děti připravují dopoledne plné soutěží a úkolů, které našim dětem přibližují a usnadňují vstup do základní školy.

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něj děje, chce porozumět věcem, dějům i jevům, které kolem sebe vidí, raduje se z toho, co samo dokázalo
- uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může ovlivňovat různé situace a okolnosti ve svém okolí

- má základní poznatky o světě lidí, kultury, umění, techniky, které dítě obklopují
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, záměrně se soustředí na činnost, vyvine úsilí k dokončení práce, je schopno dobrat se výsledků
- užívá číselných a matematických pojmů, zpřesňuje si početní představy, vnímá elementární matematické souvislosti
- při řešení myšlenkových i praktických úkolů užívá logických postupů a umí je využít i v dalších situacích
- dovede využít komunikativní a informativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, počítač, encyklopedie, tablet, telefon aj.), ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ví, že lidé se dorozumívají cizími jazyky a že je možno se jim učit (angličtina v MŠ)
- dětským způsobem projevuje ohleduplnost vůči slabším, vnímá nespravedlnost, ubližování, ponižování, agresivitu i lhostejnost, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte
- je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Navržené dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti, snaha o využití všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností předcházející čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy verbálního a neverbálního sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení ke slovně logickému, rozvoj paměti a pozornosti
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- vytvoření základů pro práci s informacemi, osvojení si základních poznatků o znakových systémech (abeceda, čísla)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

- vytváření prosociálních postojů (sociální citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobivost atd.)
- poznávání pravidel společenského soužití v rámci přirozeného sociokulturního prostředí (pravidla v MŠ, v rodině, společnosti)
- seznamování se světem lidí, kultury, umění, techniky a osvojení si základních poznatků o nich (včetně multikulturní problematiky)
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření si povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí (vesmír, oteplování planety, mezinárodní soutěže, různé podoby umění atd.)

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišit tvary předmětů, rozlišit vůně a chutě, vnímat hmatem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním nářadím a náčiním, výtvarnými materiály a pomůckami, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno, učit se nová slova a aktivně je používat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, dopravní i orientační značky, např. nebezpečí apod.)
- poznat některá písmena, číslice, napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon, počítač (popř. tablet)
- zaměřit se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalit podstatné znaky předmětů, jejich vlastnosti, podobu, rozdíl, souvislosti atd.)
- chápat základní číselné a matematické pojmy a souvislosti a prakticky je využívat (porovnávat, třídit, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, poznat víc, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, z, nad, pod, vedle atd.), elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra, roční období, aj.)

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová), že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat bezpečí a pohodu druhých, umět se před nimi chránit v rámci svých možností
- vnímat umělecké i kulturní podněty, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit své zážitky (co mě zaujalo, co bylo zajímavé)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat je pomocí různých výtvarných technik (kresba, modelování, barva, konstruktivní objekt, tvorba z papíru, přírodnin, odpadového materiálu apod.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zpěv, užití nástrojů, rytmické dovednosti apod.)
- mít elementární povědomí o existenci jiných kultur a národností, různých zemích, planetě Zemi, vesmíru aj.

Evaluace v mateřské škole

Evaluace v mateřské škole by měla zaměstnancům přinášet zpětnou vazbu o zvoleném postupu a tím i větší jistotu při výkonu jejich práce, kterou v rámci volnějších pravidel v současné době postrádají. Je určitým podkladem pro to, zda je předškolní vzdělávání realizované v souladu s požadavky RVP PV.

Jedná se o proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, podmínek a průběhu vzdělávání uvnitř mateřské školy. Autoevaluace je proces systematický, zpracovaný dle určitého plánu, probíhá na úrovni školy a třídy.

Hodnocení provádí ředitelka školy, pedagogický sbor, jednotlivý pedagog. Hodnotí se činnosti jiných i vlastní.

Jde o hodnotící proces, na jehož základě je možno posuzovat celkovou efektivitu.

Plán evaluace školy je zpracován pro tři oblasti: řízení školy, oblast pedagogickou a oblast spolupráce s rodiči. Rozpracován je předmět hodnocení, nástroje, forma evaluace a četnost. Průběžné hodnocení je předmětem jednání každé pedagogické rady.

Plán evaluace školy – řízení školy

Předmět hodnocení	Nástroje (Jak)	Forma	Kdy
Kvalitní, systémové a kompetentní řízení školy			
Cíle a strategie školy	Koncepční záměr rozvoje školy, řídicí činnosti ve škole (strategie ředitele školy)	Diskuse, dotazník, vlastní hodnocení školy	průběžně
Způsob rozhodování ředitelky školy	Systém prosazování progresivních trendů vzdělávání, efektivita přijatých opatření, realizovatelnost koncepčních záměrů	diskuse na ped. radě sebehodnocení ředitele	průběžně
Motivování zaměstnanců	aktivita zaměstnanců	pozorování, ústní hodnocení, hospitace	čtvrtletně
Efektivita organizace školy	Styl řízení a profesní kompetence ředitelky, míra spoluúčasti zaměstnanců na činnostech spojených s řízením školy, účinnost organizační struktury, koncepce personálního rozvoje	Pozorování, dotazník, rozdělené kompetence, osobní dokumentace, hodnocení na ped. radách	průběžně

Metodická podpora kvality vzdělávání – personální rozvoj	Zajištění pomoci začínajícím pedagogům	Hospitace zavadějí učitelky Hospitace začínajícího pedagoga	Dle potřeby
Systém vedení pedagogických pracovníků – především efektivita výsledků hospitací	kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání	hospitace, výstupy a rozbor, záznamy o hospitacích a kontrolách, individuální rozhovory	plán hospitací následně po kontrole, hospitaci
Kontrolní systém	kvalita a četnost kontroly provozu školy	pravidelné kontroly vedením školy (ředitelka, zástupce ředitele, vedoucí šk. jídelny)	dle potřeby
Kvalita dokumentace školy	funkčnost vnitřní dokumentace efektivita školního řádu	kontroly dokumentace rozbor a aktualizace školního řádu	průběžně

Plán evaluace mateřské školy – pedagogická oblast

Předmět hodnocení	Nástroje (Jak)	Forma	Kdy	Kdo
Rozvoj dětí				
Výsledky vzdělávání dle RVPPV	Pozorování, portfolio, záznamy o individuálních pokrocích, rozhovory, hospitace, zápis z konzultací s rodiči, porady kolegyň	Zápis do poznámek v třídní knize	Denně	Učitelka → ředitelka → ped. rada
		Zápis do hodnotícího listu dítěte	2 x ročně	
		Zápis do diagnostického listu dítěte	Průběžně	

	na třídě, analýza dokumentů	Zápis do záznamového archu dítěte	Průběžně	
		Zápis z porad	1 x měsíčně	
Soulad TVP a ŠVP				
Volba témat, metod, prostředků, cíle, výstupy, vzdělávací obsah, rizika, kompetence	pedagogická rada – diskuse, vlastní analýza záznamů	Hodnocení IB,	Vždy po skončení IB	Učitelka → ředitelka → ped. rada
		Hodnotící list - Evaluace tematických celků ve vztahu ke klíčovým kompetencím	1 x týdně	
Soulad ŠVP a RVPPV				
Identifikační údaje MŠ, charakteristika školy, podmínky a organizace vzdělávání, vzdělávací obsah	SWOT analýza, dotazník, pedagogická rada - diskuse, analýza dokumentů	Zápis do hodnotícího dotazníku (dle ČŠI)	1 x za tři roky	Ředitelka s celým kolektivem zaměstnanců
Vlastní pedagogická práce				
Metody a formy práce, profesní dovednosti, inovované postupy, znalosti, pedagogické kompetence	Rozhovory, videozáznamy, vzájemné hospitace, diskuse, monitoring, pedagogická rada, kontrolní činnost, hospitační činnost	Zápis do hodnotícího dotazníku k průběhu vzdělávání	Vždy po skončení IB	Učitelka Ředitelka
		Zápis z hospitační činnosti	Průběžně	
		Zápis z kontrolní činnosti	Průběžně	
Osobní rozvoj pedagoga				
Rozvoj odborných znalostí, dovedností, DVPP	Odborné kurzy, semináře, školení, studium, literatura, kontrolní činnost, hospitační činnost	Zápis do sebehodnotícího listu pedagogického pracovníka	1 x ročně	Učitelka → ředitelka Ředitelka
		Autoevaluační záznam ředitelky	1 x ročně	
		plán zápisu kontrolní činnosti, plán hospitační činnosti	Průběžně dle plánu ředitelky	

Plán evaluace mateřské školy – oblast spolupráce s rodiči

Předmět hodnocení	Nástroje (Jak)	Forma	Kdy	Kdo
Náměty rodičů k práci MŠ	Vzkazy v šatnách, anonymní schránka, diskusní fórum na webových stránkách	Hodnotící zpráva zápis z ped. rady	Průběžně	Učitelka → ředitelka → ped. rada
Pořizování fotodokumentace ze společných akcí	Fotografování, pedagogická rada	Vývěska v MŠ, webové stránky	Průběžně	p. uč. Moravcová
Zakládání fotodokumentace ze společenských akcí	Shromažďování fotodokumentace, zápisy z akcí	Kronika školy	Průběžně	p. uč. Hoffmanová
Dotazníky pro rodiče a jejich vyhodnocení	Písemně	Dotazník pro rodiče	1 x ročně	Ředitelka → ped. rada
Zapojení rodičů do činnosti MŠ, konkrétní akce	Motivace k činnostem, informace v šatnách, webové stránky, ústní sdělení	Konzultace, volné vstupy rodičů do třídy, společné akce	Průběžně	Učitelka → ředitelka → ped. rada
		Schůze s rodiči	2 x ročně	

Přílohy:

- 1) Minimální preventivní program
- 2) Plán environmentální výchovy

Seznam použité literatury:

1. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (E. Opravilová a kol., VUP Praha, 2004)
2. Manuál k přípravě školního vzdělávacího programu mateřské školy (K. Smolíková a kol., VUP Praha, 2005)
3. Současná mateřská škola (Z. Bečvářová, Portál, Praha, 2003)
4. Kvalita, strategie a efektivita řízení mateřské školy (Z. Bečvářová, Portál, Praha, 2003)

PLÁN ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

Naše Mateřská škola Na Výsluní stojí v klidové zóně v centru města. Do školní budovy se vstupuje terasou ze zahrady. Rozlehlá, vzrostlá zahrada je součástí oploceného areálu, byla založena v době vzniku MŠ v roce 1980. Od svého vzniku je udržována, ne však zásadně obnovena a přizpůsobena moderním požadavkům na předškolní vzdělávání. Plán environmentální výchovy a vzdělávání (dále jen EVV) se bude realizovat nejen v učebnách MŠ, ale především venku a to na již zmíněné školní zahradě, která se plánuje zrekonstruovat a přizpůsobit výuce, protože pokud chceme děti učit o přírodě, není nic lepšího, než je to učit v přírodě. Po rekonstrukci by k učení na školní zahradě měli být k dispozici bylinková zahrada, kompostér, informační panely s obrazovým interaktivním materiálem k růstu plodin a jejich poznávání, úložiště odpadů, kde bude možné sledovat, jak dlouho trvá rozklad odpadků, ptačí strom s budkou a ukázky různých hnízd a druhů ptáků, tabule k interaktivnímu poznávání kůry, listů i plodů ze stromů, apod. Za nepříznivého počasí by byl k dispozici i zastřešený altán, kam si EVV můžeme nasměrovat. V našem Školním vzdělávacím programu máme zahrnuto vzdělávání i v oblasti environmentální výchovy, tak jak to udává Rámcový vzdělávací program.

Máme členství v síti mateřských škol – Mrkvička (síť mateřských škol se zvýšeným zájmem o environmentální oblast). Mrkvička je dlouhodobým programem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (SSEV Pavučina).

Dále jsme registrovaní ve vzdělávacím programu Zdravá 5 nadačního fondu Albert.

Každým rokem, pravidelně vždy na začátku podzimu pořádáme Eko – dílničku, kde se setkáme na třídách s rodiči a jejich dětmi a vyrábíme z přírodních materiálů.

Rádi bychom Vám v pár řádcích pojem environmentální výchova přiblížili...

Pojem environmentální výchova

Environmentální výchova je nedílnou součástí předškolního vzdělávání, děti jsou jejím prostřednictvím vedeny k poznávání přírody, k objevům, experimentům. Učí se pozorovat, vnímat, porovnávat. Těmito metodami získávají poznatky, zkušenosti, kladné hodnoty, postoje potřebné k utváření vztahu člověka k živé i neživé přírodě. Získávají pojem o prevenci, péči o životní prostředí- učí se, jak to udělat, abychom neničili životní prostředí, popřípadě hledají řešení – nápravu už vzniklých škod. Prvních 6-7 let života dítěte je dle psychologů stěžejní období pro budování postojů a hodnot. Období předškolního věku je tedy optimální start pro začátek seznamování s přírodou a jejími zákonitostmi. Děti jsou v tomto období tvárné, což je ideální pro vytváření předpokladů pro rozvíjení schopností a zájmů dítěte.

Naše cíle

- Kladný přístup k přírodě a životu jako takovému
- Úcta a ohleduplnost k živému i neživému

Klíčové kompetence

- Všímat si změn a dění v přírodě
- Znat význam životního prostředí pro člověka
- Umět rozlišit činnosti a faktory, které na životní prostředí působí kladně a naopak
- Pečovat o životní prostředí – dbát o pořádek, třídit odpad, starat se o rostliny, ptáky a zvířata
- Přiblížit dětem, že odpad může být vhodnou surovinou k dalšímu zpracování a využití nejen pro dospělé

Realizace (motivace)

Po celé zemi existují různí skřítkci, kteří dohlíží na správný chod celé přírody. Jednoho dne šel na kontrolu kolem Naší Mateřské školy Na Výsluní taky jeden takový skřítek, který se jmenoval podobně jako název naší mateřské školy VÝSLUNÍČEK. Chvilku se zastavil a pozoroval děti, jak si hrají, jejich šikovnost, zvědavost a to se mu líbilo natolik, že vymyslel plán, jakým způsobem se k nám přiblížit a být náš dobrý kamarád. Všichni moc dobře vědí, že lidé si se skřítky hrát nemohou, protože nejsou vidět. Skřítek dětem začal pravidelně posílat dopisy do každé třídy. Prostřednictvím těchto dopisů děti přiblíží k přírodě a životnímu prostředí, naučí je pečovat nejen o sebe, ale i o okolí kolem nich, které je nedílnou součástí jejich i našeho života. V každém dopise nás vždy pozdraví, pochválí, informuje a povzbudí do úkolů, které nám napíše.

Doporučené náměty na práci (na úkoly od skřítky Výsluníčka)

Obsahová stránka, délka trvání a výběr nabízených činností, je plně v kompetenci jednotlivých učitelek na třídách. Vycházejí z konkrétních situací, zájmů a potřeb dětí. Přihlížejí také k plnění vlastních TVP a plánů MŠ.

První dopis od skřítky Výsluníčka bude obsahovat jeho příběh, který je popsán výše viz. realizace (motivace)

září, říjen, listopad

- Seznamování dětí s charakteristickými znaky podzimu, přírodními zákonitostmi a zvláštnostmi podzimního počasí
- Rozvíjení poznatků o lese (živočichové, zvěř, péče o les a o stromy...), přípravy na zimu, odlet ptáků, pozorování pod lupou
- Práce s přírodním materiálem při pobytu venku (sběr, stavby, skládání do tvarů a obrázků, podzimní koláže z přírodnin, obrázky z kaštanů, podzimní malířská paleta...)
- Seznámení s prostorem školní zahrady a míst k vycházkám (paloučky apod.) – pozorování okolí a přírody, hledání krásna a všímání se drobností v přírodě (drobní živočichové, květiny, orosená pavučina, zajímavý kámen...)
- Obkreslování struktury kůry, listu voskovými pastely, otisky listů
- Otisky zeleniny, ovoce (bramborová tiskátka, jablka a hrušky), chuťové hádanky, hmatové hádanky
- Klacíkem prohrabávat hlínu a pozorovat, co obsahuje (zbytky rostlin, kořeny, brouky, larvy, žížaly, kamínky, kůry...)
- Zakopávání pokladu do písku – vložit různé předměty (plastovou lahev, víčko, slupky od jablka, kaštan, žalud, skleničku od přesnídávky, šišku, mrkev, skořápku od ořechu, papír, květ květiny...). Na papír napíšeme seznam všech předmětů. Na jaře poklad vykopeme a prozkoumáme jeho obsah a podle seznamu zjistíme, které předměty zůstaly zachovány.

- Různé druhy hornin a půdy (vlastní sběr dětí) – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti... (např. písek, kůra, kamínky...)
- K plodům, které najdeme na zemi najít odpovídající stromy a zapamatovat si jejich názvy (buk – bukvice, jeřáb – jeřabiny, dub – žaludy...)
- Vytvoření domečků pro zvířátka v místě, kam často chodíme s dětmi – domečky jsou vytvořeny z kamenů, větviček apod. Jde o společnou práci dětí. Děti je budou celý rok pozorovat a zjistí, kteří živočichové našli v uměle vytvořeném prostoru svůj domov (mravenci, brouci...)
- Práce s knihou – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací ...
- Skládání obrázků, řazení, třídění – PET víčka
- Využívat „odpadového“ materiálu při pracovních a výtvarných činnostech – hledání dalšího využití (samostatná tvořivost)

prosinec, leden, únor

- Seznamování se charakteristickými znaky zimy
- Vést děti k ekologickému chování v přírodě – odpadky neschovávat do sněhu – proč?
- Sypání do krmítka, krmení ptáků v areálu MŠ
- Zdobení „vánočního“ stromečku pro ptáky (jablka, šišky, jeřabiny, nosy...)
- V holých korunách stromů vyhledávat ptačí hnízda – proč jsou opuštěná
- Pozorovat stopu zvířete, popř. ptáka ve sněhu a zjistit, kam vede
- Pozorování padajících vloček, chytat sněhové vločky do ruky – proč roztají?
- Pokusy, kterými zjistíme vlastnosti sněhu a ledu
- Za chladného počasí chytat vločky na tmavý papír – pozorování struktury vločky
- Pozorování zmrzlých oken – co nám kresby připomínají
- Popis zimní krajiny, tematické malby a kresby
- Práce s knihou a encyklopediemi – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací
- Hledání odpovědí na otázky „Co se od podzimu změnilo?“ „Proč je sníh špinavý?“
- Pozorování odklizení sněhu mechanizací – „Proč se někde solí, jinde jen shrabuje a sype písek?“ „Proč špinavý sníh z ulice nepatří do řeky?“
- Péče o prostředí MŠ – pokojové květiny, úklid hraček, větrání
- Rychlení „Barborky“ (zlatý déšť, třešeň) „Proč venku nerozkvetou?“
- Společné zdobení vánočního stromečku – „Proč nezdobíme listnatý strom?“
- Využití odpadových materiálů při výrobě dárků popř. práníčků pro rodiče (mačkaný papír, vlnitý karton...)
- S pomocí rodičů vytvořit zásobu odpadových materiálů (ruličky, ...) – využívat je při činnostech v rámci TVP
- Péče o vlastní zdraví – boj proti nemocem (otuzování vzduchem, vitamíny, hygiena, zásady správného dýchání v mrazu), zdravý životní styl

březen, duben, květen

- Seznamování dětí s charakteristickými znaky jara – probouzení přírody – květiny, zvířata a mláďata, přilet ptáků, rozkvetlé stromy..., klást důraz na pozorování a prožitek dětí – „Co vidíš kolem sebe?“ „Co se po zimě změnilo?“
- Vycházky mezi zahrádky – pozorování okolí
- Vyzvednutí pokladu ze země (v ponožce)
- Celoroční pozorování určitého stromu (nejlépe ovocného)
- Prohlédnout si mladé listy a určit jejich barvu, tvar, případně porovnávání s jinými listy

- Pokus s klíčením semínek – různé podmínky pro růst – porovnávání (čočka, hrách...)
- Vypěstovat jako dárek pro maminky do kelímku od jogurtu květinu
- Možnost ve třídě vypěstovat bylinkovou zahrádku – řeřicha, petrželka – zdobení svačin
- Foukání do plodenství smetánky lékařské – co se stane se semínky, co potřebují rostliny k životu
- Pozorování hnízdění vlaštovek na lidských obydlích
- Bzučení včel, pozorování motýlů, hlemýžďů, žížal, brouků – stadia vývoje u motýla
- Pozorování proměn oblohy – slunce, zataženo, déšť, hry s paprsky – zrcátko, se stíny
- Využívat k rozšíření poznatků o přírodě pohybových her, hudebně-pohybových her, písni a práce s obrazovým materiálem
- Připomenout dětem významné dny v kalendáři: 7.4. Světový den zdraví, 24.4. Den Země

červen

- Nebezpečí vzniku úrazu v přírodě – hadi, oheň, střepy, jedovaté houby a plody...
- Obkreslování struktury listů, kůry....
- Klacíkem prohrabávat hlínu a půdu – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti... – „Proč neplave kámen?“ – praktické vyzkoušení
- Vlastnosti materiálů – třídění odpadu a jeho další zpracování, o znečištěné přírodě a možných nápravách
- Pozorování okolí, tematické kresby, malby
- Poslech nehudebních zvuků v okolí, umět být zticha
- Hledání šišek vylopaných veverkami, hry s přírodninami (skládání do tvarů, domečky...)
- Rozdíl mezi listnatými a jehličnatými stromy – umět alespoň 3 vyjmenovat a poznat
- Možnost vyrobit medaile ze zlatých, stříbrných víček od kečupu – vnitřek vylepit kolečky kartonu a líc dle fantazie dozdobit
- Vyhledávat v okolí barevné kontejnery – vytváření povědomí o třídění odpadů (skládky, sběrné dvory, popelnice, kompost...)
- Moře – mořští živočichové, doprava na dovolenou, ochrana před nebezpečím práce s mušličkami apod.

Použitá literatura:

BARWINEK, Helmut a kol. *Metodika seznamování dětí s přírodou*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1976.

ČINČERA, Jan. *Environmentální výchova: od cílů k prostředkům*. Brno: Paido, 2007. s. 72. ISBN 978-80-7315-147-8

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2010. ISBN 978-80-86307-95-4.

Jiné zdroje:

<https://www.mzp.cz> › evvo

<https://environmentalni-vychova.webnode.cz/co-je-evvo/>

[https://cs.wikipedia.org › wiki › Environmentální výchova](https://cs.wikipedia.org/wiki/Environmentální_výchova)

Vypracovali: Lucie Váňová, Dis. a kolektiv učitelek MŠ

Dne 1.9.2019

Bc Šárka Vinterová

ředitelka školy

Minimální preventivní program

Minimální preventivní program je tvořen v souladu se školním vzdělávacím programem „Školička plná sluníčka“

Vymezuje návod přijatelného a vhodného chování dětí k ostatním, ukazuje cestu, jak se vše naučit a pochopit v rámci dětského věku, popisuje klima mateřské školy a stanovuje pravidla chování učitele k ostatním. Program seznamuje také s konkrétními aktivitami, které jsou organizované mateřskou školou.

CÍLE PROGRAMU:

- Udržovat své okolní prostředí v pořádku, neničit vybavení ani budovu školy (vandalismus)
- Podporovat v dětech povědomí o jiných národnostech a kulturních odlišnostech (rasismus)
- Učit děti pravdomluvnosti, zodpovědnosti za své chování vůči svému okolí, kamarádům, starším osobám v rámci věku a mentálních schopností. Neublížovat ostatním slovně ani fyzicky (morální výchova, prevence šikany)
- Učit děti vyjadřovat svého potřeby a pocity vhodnou formou (emoční výchova)
- Vědět, co je zdravý životní styl, co je pro jejich tělo dobré a co naopak (třídní program)
- Jíst zdravě, mít dostatek pohybu
- Znat nebezpečí, která mohou ohrozit jejich zdraví, neustále prohlubovat a opakovat zásady bezpečného chování
- Znat a dodržovat dohodnutá pravidla
- Společně vytvářet bezpečné prostředí a klidné klima ve škole

ANALÝZA MOMENTÁLNÍHO STAVU

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- Pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ
- Rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci
- Přípomínky a reakce zákonných zástupců, osobně či na společném setkání

- Spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální kurátor, ...)
- Evaluace třídního vzdělávacího programu

NAŠE AKTIVITY VEDOUcí K PLNĚNí CíLŮ:

- Komunikace se zákonnými zástupci, pořádání besed pro rodiče
- Zapojení rodičů do chodu školy a účast na společných akcích
- Tradice akcí pořádaných pro děti a rodiče
- Zvelebování prostředí školy, budovy i zahrady
- Využívání školní zahrady a okolí MŠ pro výuku
- Dobrá spolupráce se zřizovatelem a dalšími institucemi
- Dobré klima školy
- Spolupráce a přátelská atmosféra mezi zaměstnanci
- Rozvoj komunikačních dovedností dětí

CO SE NÁM JEŠTĚ NEDAŘÍ:

- V některých případech nejednotné výchovné působení školy a rodičů, nejednostnost zákonných zástupců jako partnerů v rodině
- Dostatečně plnit cíle v tak velkém třídním kolektivu, překážka k individuálnímu přístupu k dítěti
- Probudit v některých rodičích zájem o dění v mateřské škole, dodržování nastavených pravidel

SPOLUPRÁCE V MŠ

- SPOLUPRÁCE MEZI PEDAGOGY:

Vzhledem k tomu, že učitelé se po týdnů střídají v obou třídách s ředitelkou, je nutná fungující komunikace. Pro to, aby mohla učitelka navázat na práci své kolegyně je třeba dobře a výstižně zapisovat do přehledu výchovné práce a pečlivě zaznamenávat údaje o dětech do hodnocení

dětí. Učitelky vzájemně spolupracují, přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí.

- **SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ZAMĚSTNANCI ŠKOLY:**

Důležitou součástí spolupráce je zapojení provozních zaměstnanců. Klást důraz na jejich vstřícné, klidné a odpovědné chování. Být příkladem dětem, dbát na jejich bezpečnost a dobré klima ve škole

- **SPOLUPRÁCE MEZI PEDAGOGY A RODIČI:**

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při předávání dětí. Ke komunikaci se nejčastěji vyvěšení informace na nástěnku v šatnách tříd.. V případech, kdy chce rodič konzultovat cokoli s učitelem, je mu to umožněno domluvit si konzultační hodinu nebo využít prostoru na akcích pořádaných pro rodiče.

- **SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A DALŠÍMI ORGANIZACEMI**

Oblast školství

- Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad orlicí, SPC Kamínek
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi a rodiči ze sociálně ohroženého prostředí, individuální přístup

Oblast zdravotnictví

- spolupráce v oblasti preventivních programů, vzdělávání pro zaměstnance školy
- spolupráce s oblastním spolkem ČČK

Oblast sociální

– spolupráce s pracovníky OSPOD

Oblast bezpečnosti a prevence kriminality

- spolupráce s Policie ČR, Městskou policií a Hasičský záchranným sborem

Bc. Šárka Vinterová, ředitelka školy

PLÁN ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

Naše Mateřská škola Na Výsluní stojí v klidové zóně v centru města. Do školní budovy se vstupuje terasou ze zahrady. Rozlehlá, vzrostlá zahrada je součástí oploceného areálu, byla založena v době vzniku MŠ v roce 1980. Od svého vzniku je udržována, ne však zásadně obnovena a přizpůsobena moderním požadavkům na předškolní vzdělávání. Plán environmentální výchovy a vzdělávání (dále jen EVV) se bude realizovat nejen v učebnách MŠ, ale především venku a to na již zmíněné školní zahradě, která se plánuje zrekonstruovat a přizpůsobit výuce, protože pokud chceme děti učit o přírodě, není nic lepšího, než je to učit v přírodě. Po rekonstrukci by k učení na školní zahradě měli být k dispozici bylinková zahrada, kompostér, informační panely s obrazovým interaktivním materiálem k růstu plodin a jejich poznávání, úložiště odpadů, kde bude možné sledovat, jak dlouho trvá rozklad odpadků, ptací strom s budkou a ukázky různých hnízd a druhů ptáků, tabule k interaktivnímu poznávání kůry, listů i plodů ze stromů, apod. Za nepříznivého počasí by byl k dispozici i zastřešený altán, kam si EVV můžeme nasměrovat. V našem Školním vzdělávacím programu máme zahrnuto vzdělávání i v oblasti environmentální výchovy, tak jak to udává Rámcový vzdělávací program.

Máme členství v síti mateřských škol – Mrkvička (síť mateřských škol se zvýšeným zájmem o environmentální oblast). Mrkvička je dlouhodobým programem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (SSEV Pavučina).

Dále jsme registrovaní ve vzdělávacím programu Zdravá 5 nadačního fondu Albert.

Každým rokem, pravidelně vždy na začátku podzimu pořádáme Eko – dílničku, kde se setkáme na třídách s rodiči a jejich dětmi a vyrábíme z přírodních materiálů.

Rádi bychom Vám v pár řádcích pojem environmentální výchova přiblížili...

Pojem environmentální výchova

Environmentální výchova je nedílnou součástí předškolního vzdělávání, děti jsou jejím prostřednictvím vedeny k poznávání přírody, k objevům, experimentům. Učí se pozorovat, vnímat, porovnávat. Těmito metodami získávají poznatky, zkušenosti, kladné hodnoty, postoje potřebné k utváření vztahu člověka k živé i neživé přírodě. Získávají pojem o prevenci, péči o životní prostředí- učí se, jak to udělat, abychom neničili životní prostředí, popřípadě hledají řešení – nápravu už vzniklých škod. Prvních 6-7 let života dítěte je dle psychologů stěžejní období pro budování postojů a hodnot. Období předškolního věku je tedy optimální start pro začátek seznamování s přírodou a jejími zákonitostmi. Děti jsou v tomto období tvárné, což je ideální pro vytváření předpokladů pro rozvíjení schopností a zájmů dítěte.

Naše cíle

- Kladný přístup k přírodě a životu jako takovému
- Úcta a ohleduplnost k živému i neživému

Klíčové kompetence

- Všimnout si změn a dění v přírodě
- Znat význam životního prostředí pro člověka
- Umět rozlišit činnosti a faktory, které na životní prostředí působí kladně a naopak
- Pečovat o životní prostředí – dbát o pořádek, třídit odpad, starat se o rostliny, ptáky a zvířata
- Přiblížit dětem, že odpad může být vhodnou surovinou k dalšímu zpracování a využití nejen pro dospělé

Realizace (motivace)

Po celé zemi existují různí skřítky, kteří dohlíží na správný chod celé přírody. Jednoho dne šel na kontrolu kolem Naší Mateřské školy Na Výsluní taky jeden takový skřítek, který se jmenoval podobně jako název naší mateřské školy VÝSLUNÍČEK. Chvilku se zastavil a pozoroval děti, jak si hrají, jejich šikovnost, zvědavost a to se mu líbilo natolik, že vymyslel plán, jakým způsobem se k nám přiblížit a být náš dobrý kamarád. Všichni moc dobře vědí, že lidé si se skřítky hrát nemohou, protože nejsou vidět. Skřítek dětem začal pravidelně posílat dopisy do každé třídy. Prostřednictvím těchto dopisů děti přiblíží k přírodě a životnímu prostředí, naučí je pečovat nejen o sebe, ale i o okolí kolem nich, které je nedílnou součástí jejich i našeho života. V každém dopise nás vždy pozdraví, pochválí, informuje a povzbudí do úkolů, které nám napíše.

Doporučené náměty na práci (na úkoly od skřítky Výsluníčka)

Obsahová stránka, délka trvání a výběr nabízených činností, je plně v kompetenci jednotlivých učitelek na třídách. Vycházejí z konkrétních situací, zájmů a potřeb dětí. Přihlížejí také k plnění vlastních TVP a plánů MŠ.

První dopis od skřítky Výsluníčka bude obsahovat jeho příběh, který je popsán výše viz. realizace (motivace)

září, říjen, listopad

- Seznamování dětí s charakteristickými znaky podzimu, přírodními zákonitostmi a zvláštnostmi podzimního počasí
- Rozvíjení poznatků o lese (živočichové, zvěř, péče o les a o stromy...), přípravy na zimu, odlet ptáků, pozorování pod lupou
- Práce s přírodním materiálem při pobytu venku (sběr, stavby, skládání do tvarů a obrázků, podzimní koláže z přírodnin, obrázky z kaštanů, podzimní malířská paleta...)
- Seznámení s prostorem školní zahrady a míst k vycházkám (paloučky apod.) – pozorování okolí a přírody, hledání krásna a všímání se drobností v přírodě (drobní živočichové, květiny, orosená pavučina, zajímavý kámen...)
- Obkreslování struktury kůry, listu voskovými pastely, otisky listů
- Otisky zeleniny, ovoce (bramborová tiskátka, jablka a hrušky), chuťové hádanky, hmatové hádanky
- Klacíkem prohrabávat hlínu a pozorovat, co obsahuje (zbytky rostlin, kořeny, brouky, larvy, žížaly, kamínky, kůry...)
- Zakopávání pokladu do písku – vložit různé předměty (plastovou lahev, víčko, slupky od jablka, kaštan, žalud, skleničku od přesnídávky, šišku, mrkev, skořápku od ořechu, papír, květ květiny...). Na papír napíšeme seznam všech předmětů. Na jaře poklad vykopeme a prozkoumáme jeho obsah a podle seznamu zjistíme, které předměty zůstaly zachovány.

- Různé druhy hornin a půdy (vlastní sběr dětí) – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti... (např. písek, kůra, kamínky...)
- K plodům, které najdeme na zemi najít odpovídající stromy a zapamatovat si jejich názvy (buk – bukvice, jeřáb – jeřabiny, dub – žaludy...)
- Vytvoření domečků pro zvířátka v místě, kam často chodíme s dětmi – domečky jsou vytvořeny z kamenů, větviček apod. Jde o společnou práci dětí. Děti je budou celý rok pozorovat a zjistí, kteří živočichové našli v uměle vytvořeném prostoru svůj domov (mravenci, brouci...)
- Práce s knihou – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací ...
- Skládání obrázků, řazení, třídění – PET víčka
- Využívat „odpadového“ materiálu při pracovních a výtvarných činnostech – hledání dalšího využití (samostatná tvořivost)

prosinec, leden, únor

- Seznamování se charakteristickými znaky zimy
- Vést děti k ekologickému chování v přírodě – odpadky neschovávat do sněhu – proč?
- Sypání do krmítka, krmení ptáků v areálu MŠ
- Zdobení „vánočního“ stromečku pro ptáky (jablka, šišky, jeřabiny, nosy...)
- V holých korunách stromů vyhledávat ptačí hnízda – proč jsou opuštěná
- Pozorovat stopu zvířete, popř. ptáka ve sněhu a zjistit, kam vede
- Pozorování padajících vloček, chytat sněhové vločky do ruky – proč roztají?
- Pokusy, kterými zjistíme vlastnosti sněhu a ledu
- Za chladného počasí chytat vločky na tmavý papír – pozorování struktury vločky
- Pozorování zmrzlých oken – co nám kresby připomínají
- Popis zimní krajiny, tematické malby a kresby
- Práce s knihou a encyklopediemi – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací
- Hledání odpovědí na otázky „Co se od podzimu změnilo?“ „Proč je sníh špinavý?“
- Pozorování odklizení sněhu mechanizací – „Proč se někde solí, jinde jen shrabuje a sype písek?“ „Proč špinavý sníh z ulice nepatří do řeky?“
- Péče o prostředí MŠ – pokojové květiny, úklid hraček, větrání
- Rychlení „Barborky“ (zlatý déšť, třešeň) „Proč venku nerozkvetou?“
- Společné zdobení vánočního stromečku – „Proč nezdobíme listnatý strom?“
- Využití odpadových materiálů při výrobě dárků popř. přáníček pro rodiče (mačkaný papír, vlnitý karton...)
- S pomocí rodičů vytvořit zásobu odpadových materiálů (ruličky, ...) – využívat je při činnostech v rámci TVP
- Péče o vlastní zdraví – boj proti nemocem (otuzování vzduchem, vitamíny, hygiena, zásady správného dýchání v mrazu), zdravý životní styl

březen, duben, květen

- Seznamování dětí s charakteristickými znaky jara – probouzení přírody – květiny, zvířata a mláďata, přilet ptáků, rozkvetlé stromy..., klást důraz na pozorování a prožitek dětí – „Co vidíš kolem sebe?“ „Co se po zimě změnilo?“
- Vycházky mezi zahrádky – pozorování okolí
- Vyzvednutí pokladu ze země (v ponožce)
- Celoroční pozorování určitého stromu (nejlépe ovocného)
- Prohlédnout si mladé listy a určit jejich barvu, tvar, případně porovnávání s jinými listy

- Pokus s klíčením semínek – různé podmínky pro růst – porovnávání (čočka, hrách...)
- Vypěstovat jako dárek pro maminky do kelímku od jogurtu květinu
- Možnost ve třídě vypěstovat bylinkovou zahrádku – řeřicha, petrželka – zdobení svačin
- Foukání do plodenství smetánky lékařské – co se stane se semínky, co potřebují rostliny k životu
- Pozorování hnízdění vlaštovek na lidských obydlích
- Bzučení včel, pozorování motýlů, hlemýžďů, žížal, brouků – stadia vývoje u motýla
- Pozorování proměn oblohy – slunce, zataženo, déšť, hry s paprsky – zrcátko, se stíny
- Využívat k rozšíření poznatků o přírodě pohybových her, hudebně-pohybových her, písni a práce s obrazovým materiálem
- Připomenout dětem významné dny v kalendáři: 7.4. Světový den zdraví, 24.4. Den Země

červen

- Nebezpečí vzniku úrazu v přírodě – hadi, oheň, střepy, jedovaté houby a plody...
- Obkreslování struktury listů, kůry....
- Klacíkem prohrabávat hlínu a půdu – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti... – „Proč neplave kámen?“ – praktické vyzkoušení
- Vlastnosti materiálů – třídění odpadu a jeho další zpracování, o znečištěné přírodě a možných nápravách
- Pozorování okolí, tematické kresby, malby
- Poslech nehudebních zvuků v okolí, umět být zticha
- Hledání šišek vylopaných veverkami, hry s přírodninami (skládání do tvarů, domečky...)
- Rozdíl mezi listnatými a jehličnatými stromy – umět alespoň 3 vyjmenovat a poznat
- Možnost vyrobit medaile ze zlatých, stříbrných víček od kečupu – vnitřek vylepit kolečky kartonu a líc dle fantazie dozdobit
- Vyhledávat v okolí barevné kontejnery – vytváření povědomí o třídění odpadů (skládky, sběrné dvory, popelnice, kompost...)
- Moře – mořští živočichové, doprava na dovolenou, ochrana před nebezpečím práce s mušličkami apod.

Použitá literatura:

BARWINEK, Helmut a kol. *Metodika seznamování dětí s přírodou*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1976.

ČINČERA, Jan. *Environmentální výchova: od cílů k prostředkům*. Brno: Paido, 2007. s. 72. ISBN 978-80-7315-147-8

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2010. ISBN 978-80-86307-95-4.

Jiné zdroje:

<https://www.mzp.cz> › evvo

<https://environmentalni-vychova.webnode.cz/co-je-evvo/>

[https://cs.wikipedia.org › wiki › Environmentální výchova](https://cs.wikipedia.org/wiki/Environmentální_výchova)

Vypracovali: Lucie Váňová, Dis. a kolektiv učitelek MŠ

Dne 1.9.2019

Bc Šárka Vinterová

ředitelka školy